

310950 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol 10 } చెన్నపట్టణము 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 27-వ తేది బుధవారము } No. 177
సంపుటము ౧౦ } రుథిరోద్ధారి నామసంవత్సరము, మాఖమాస బహుళ సప్తమి ౭. } సంచిక ౧౭౭

గుండు మోహన

లవంగపువ్వు

పట్టెలదైమండు

నవనాగరిక గజులకు ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము

గాజులలో అన్నిరకములను కలపకొలలలోని రియూమెంట్ ని విశేషమునకు 'ధృవా' అంటే ఈ గాజులకు మాధుర్యం లోని రియూమెంట్ కియడచేసి యిచ్చెదము

ఈరకము గాజులు 2 1/2 సకరము మొదలు 6 సకరముల వరకు తీరిను. చేతారముతో నహా జరి 1 కి వజారి రు 10/-

గవముబంగారకు సీమవెండికి పూచీ యిచ్చెదము

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుసామికెట్టి కంపెనీ, నగలరత్నాలు, 27 చెనాబజారు రోడ్డు, నడగాను.

1069

ఇ స నా ఫే లి

ఇకనాఫేలి అనుచు అంటి మలేయలో బౌద్ధమును వాడుటచే మలేయలో రాసినట్లు అటంకి పరకను ప్రస్తుత కాలమునందు బౌద్ధము అన్నిటిలోను దిగ్భ్రమించి యున్నట్లు కన్పించునట్లు వర్ణించుచు, అంతే ఈ దివ్యబౌద్ధమును నేరించిన బహుకాలము నుంచియున్నది తప్పుకొనుటకు. తిరిగిరాదు గొప్పవైద్యకాశ్రుజ్ఞులే వీరిని శిష్యాలు చేసి యున్నారని ప్రతీతము ఉదాహరణ, సామంతిలు బిలి చూరను నేరించిన వలేయూ ఇ నీయక అటంకి పూచును బిడెలకు ఉపయోగించుటకు ఇకనాఫేలిను అను బౌద్ధముగలదు ఇకనాఫేలి అనునదియే ద్రవరూపకముగా రియారు చేయబడినది

రకకణముల మంచి నీటికి లెపు బు సుండు ౧ కి. ది అన్నునగా వ కోయనా సులేయూ ముచే ౭.౭ పైన మైట్టయూ నీరి ఇతి కాణములకు కలిగిన అవయవముల కడలిక, నిస్సర్తుల మున్నగువాటిని పొగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టానికు మలేయలో లేదని నిస్పృహముగా చెప్పవచ్చును

లిమూరు వాయువు, మాత్రకృష్ణ రోగము, మూతమున ది ఉప్పు ఎక్కువగా చేరుట, యిత మాత్రకాళ సంబంధమైన వ్యాధులన పొందోటయందు అనమానమైనది, వార రోగములు రామకాళము వంటిది

Sole Agents for — INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorio Ltd. P. O. Box 159 BOMBAY

కే రళ న బ్బు ల ను కొ ను డు

ఏల?

“మూడు కొరణములు గలవి”

- 1 ఈసబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను, చేర్చబడినది
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేవి
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, లెవండరు, బ్రౌక్ విండునర్, కోల్ తారు మున్నగు పలురకముల సువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి

సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమోదిరి సబ్బులను కొనకుడు

(2) **ధరలకు, ఇతరవివరములకు —**

Apply to — The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut

SOLE AGENTS,
Messrs, ADAM HAJEE MAHAMED SAIT
No 7, Bunder Street, G T Madras.

Messrs, D. V NAIK BROS,
Calicut

For Madras and Chingleput

For Malabar S Kanara, Salem,
Trichinopoly, Cochin, Travancore,
Bangalore, Mysore,
Coimbatore and the Nilgiris

AVOID CHEAP IMITATIONS.

వెల్లింగటన్ సినిమా

26-2-24 శనివారము నుండి 29-2-28 తేది శుక్రవారము వరకు

11-12 గంట ప్రత్యేకము కందుప్రకృతములు రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారములందు 15-16 గంటలపాడ యూనివర్సల్

జూనియర్ వంటిరాచాప్తరు ఆట 18 దినములలో ప్రకంచము

చుట్టుట **విల్లియం డెస్సాండు**

ఆను ఆట ప్రదర్శింపబడును. కడపటివారము

శని సోమవారములందు రాత్రి 9-30 గంటలకు

ఎండవ సినిమాపేటింగు ఆర్ షాస్త్రా

ఇంటర్ నాషనల్ న్యూసు, హాస్య ముచూపబడును.

శ్రీ మహాపాథ్యాయ

వేదం వేంకటరామశాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన

“ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున

గొప్ప పోటీపరీక్ష

ఈ ర బోధ వీటిలో మామూలు (1924)

బెజవాడలో జరుగును

‘నాటకరత్న’ ‘నూనె’ ఫీల్మ్స్, స్టూడియో విశ్వకర్మ

మును ప్రకటింపబడిన ప్రతాప సద్యాకాథ చెప్పియున్న జనార్ధన

వేదము వర్ణింపబడు ముద్రు ఆ ౧౭ (60/-) రూప్యము

లాక్ష్మీకృష్ణాటి విజయల పంతులను యుగంధరనకు నూట

యేబది రూప్యము ౪౯౯ కరణమును నొసగుదును సమాజ

మునకు ఖాతముగా రానున్న డాలు నూటయేబదిరూప్యములు

(150/-) సమాజమునకు ముప్పది (80) మంది చొప్పున చెందు

(2) రోజులవరకు మాత్రము చోడ ఎజ్జెనాడిల తిమోతము

అగమ్యధీను గాన యేర్పాటు చేయాలి ౭ ౧౭ ౧౭ ౧౭

వారే ధరింపవలయు దరఖాస్తుల రకము (40/-) సహిత

ముగ్గు 15 క తాళిముప్పై పది కే ఆ పట్టు శ్రీ

ప్రంథక ర్తగానెందు సమాజముల చే అజ్ఞానోదవల

యు శ్రీ కృష్ణా లెక్కరూరు మొత్తముమీద దేవునకు

మాకే యాజ్ఞానోసరి. చతుర్థ ముద్రణమున వెలువడిన

పుస్తక మార్గముగ వి.వి (5) గంటలలో సాధ్యమైనంత

వరకు (ప్రాప్తింకు) ఆందించుట సీమలు రోజుల కరింది

యాడవలెను. పరిశ్లాధికారుల ఇతర అనసరమవి విషయ

ముల ముందుముందు మంచి జేయుదును

జమ్మలమడక పూర్ణానందం, c/o వేదాంతం

శంభుశాస్త్రిగారు గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

అందరును వాడలిగిన

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

వీటినివాడుటచే అయిదు, అరవై, అరవైయిదు మొదలగునవి వృద్ధియగును, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి నీటిలో నైనను మంచిగుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1

వైద్యవిద్య కావలసినవారి వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ

27 చెనాబజారురోడ్డు మద్రాసు

నల సేనా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి సహా 0-11-0
ఈ నూతన రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల,
కోడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెంపైకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలదు
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - హిందూ.

పైపెద్దకుల మేకు పంచాయతీ చట్టమును జయప్రదముగ ననుష్ఠింప గలిగినచేదల యితర అధికారుల సహాయము కొరకుండ తమ వ్యవహారము లన్నిటిని తామే స్వహిందు కొనుట కలవాలు పడెదరు. గ్రామసంఘము విషయమున కూడ యిటువలెన మేకు దినచిన్నము కొందరు గవీలు తిరుగుట కేర్పాటు చేసిన చాలవరకు గ్రామములలో స్వరాజ్యము స్థాపితమైనట్లే తలంపవచ్చును. ప్రతి గ్రామమందును యిట్టికట్టిట్టము లేర్పడి స్వరాజ్యపునాదులు భద్రముగ నెగ్గుచియుండు నపుడు నేతమున కింతటికీ స్వరాజ్య మేర్పిషముందు లిలంచిన నానిషిషముందు సంపాదించవచ్చును. పరపశీలంపుములు, పంచాయతీ కౌటలును గురించి విచిత్రముగ ముందు వాయదలచితిని.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభ

తీర్మానములు

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 28

కాకినాడలో ఈనెల 20, 21, 22 తేదీలను ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభయే సమావేశమై, దేశ భక్తి కొండ వెంట కృత్య పంతులుగారి అధ్యక్షతన 12వ కార్యసభను 7.30 నిమిషానికి యాదాద్రి తీర్మానములు చేసిరి. జేతభక్తయ్య, శ్రీమత కాళిదాసుని నాగేశ్వరరావుగారు, శ్రీ భాగరాజు పట్టాభిసారరావుగారు, శ్రీ ఆయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు మున్నగు 9 గురు సభ్యులతో సమావేశ మారంభమయ్యెను.

అభివందనము

(1) జేతభక్తయ్య కాంగ్రెసును జరిపిన "కాంగ్రెసు" ప్రతిక సంపాదకుడు శ్రీయతి కాండేరుల గారు మహారాష్ట్ర గారిని ఈ సభకు హాజరు అతి యోగ్యులుగా

భిక్షుబోధుడు

(2) ఆంధ్రదేశములోని వివిధజిల్లా భిక్షుబోధులవారు

(అ) ఎన్నో ఆంధ్రదేశము ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమును సమర్థించునట్లుగా కార్యసభ (ఉత్సాహిత్వా) ఆంధ్రరాష్ట్రను భిక్షుబోధగా నేర్పడుటకు తీర్మానించడమైనది

() వీరు మూడు సంవత్సరములకు రాష్ట్రీయ భిక్షు బోధగా నియమింపబడినారు

(ఇ) వీరిని బాల్లియన స్థానములకు ఆయాజిల్లాభిక్షు బోధులవారు ఎన్నుకొని భర్తీచేసెదరు.

(ఈ) ఆంధ్రదేశములో భిక్షు ఉత్పత్తి వ్యాపకము దిపో అ, అమితమంట మొలగు సమస్త ద్రవ్యములను చేయుటకు ఇందుకు కావలసిన సామగ్రిని కనగించుటకు యుగములు తెచ్చుటకు భిక్షులమిత్తన సామగ్రిని వినియోగించుటకు ఈబోధులని నిర్దేశించెదరు.

(ఉ) ఈబోధుని శ్రీయతి కాళిదాసుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగా నుందురు

(ఊ) శ్రీయతి గల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు (వర్కం) కార్యదర్శిగా, శ్రీయతి దాక్షులు భాగరాజు పట్టాభిసారరావుగారు జాయింటు కార్యదర్శిగా ఉండురు

భిక్షుబోధుల ఆర్థికము

(8) భిక్షు బుజులను గూర్చి అభిలభిత భిక్షుబోధ వారి లెక్క చేయవలెనని

(అ) ప్రస్తుతము ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు మంజూరు కావిన తొంబదివేల బుజులతో మూడవ వంతుకు సరిపోవు భిక్షు సభకు ఇప్పుడే బుజులనుద్దరింప

(3) మూడు వందలలతో విశేషపు సదుపాయము తీర్చుకొనుట

(2) బంజుల విక్రయము దెల్ల లోగడ ఆంధ్రభిక్షు బుజులవారిచే నడప బి.ప.సి. కర్తవ్యము నడపవలెనని తగిన బా వినియోగించుట సామగ్రి అప్పుడే ఇచ్చబడుననియు,

(ఈ) జిల్లాల ఇచ్చబడు బుజులలో ఎక్కువ మొత్తము ఆయాజిల్లా అధికారుల భిక్షుబోధుల కనగించు సామగ్రిని మానమైన మొత్తములు యిండ్లవలె చేయెను,

(ఉ) ఈ పైపందర్శనల నడపవలెనని నిర్దేశ మంజూరు కావిన తొంబదివేల బుజులతో కనగించు సదుపాయముగా ఒక మిలియన్ రూ 80000 లు వెంటనే పంపవలెనని తీర్మానించడమైనది

(4) సామాన్యముగా గలవారు భిక్షు సదుపయ సందర్భావసరముగా వలస కట్టించి అమ్మి సభకు వికరల చేయుటకు రాష్ట్రీయ భిక్షుబోధ అధ్యక్షులకు శ్రీ కాళిదాసుని నాగేశ్వరరావు లంగులతో అధికర మిచ్చడమైనది

(5) దేశము లోగడ పరిశ్రమలను సదుత్పత్తి చేయుటకు ఆరునెలకు రూ 60000 ల విచ్చుటకు మంజూరు చేయవలెనని కేంద్ర ఆరునెలలకు తనవారే తిరిగి మంజూరు చేయబడును

లెక్కల తోటిభద్రులు

(6) కాకినాడ కాంగ్రెసు ఆవ్వనంపు లెక్కలు అడి బు ముగింపు క గానే శ్రీయతి వేమూరి నారాయణమూర్తి గారి అభిలభిత భాగసంఘములంద నుచే యటకు పంప వచ్చును

కాకినాడను లెక్కలను అడిబు చేయుటకు శ్రీయతి గల్లపూడి నారాయణరావుగారిని అడిబుగా నియమించడమై నది నెల 10 కు 1000 ల జీతము నిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది మేగా రైల్వే భర్తీ లిచ్చుటకును, వేరే భోజ పు భర్తీ లిచ్చుటకును

స్వచ్ఛంద సేవకుల బోర్డు

(7) అభిలభిత కాలంటిరుబోర్డు భర్తీల నిమిత్తము 300 లు మంజూరుచేసి ప్రస్తుతము 1000 లు ఇచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది. (పరిశీలనా) కాలంటిరు తర్ఫీదు చేయుటకు భర్తీలను జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములవారే భరించవలెను

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాలంటిరుబోర్డు

(8) (1) శ్రీయతి అశ్వతి మెంటుమెంటు(2) ఉత్తర రామలింగం (3) బాబా కటకేవల్య (4) కొండ రామిరెడ్డి (5) గాడినల్ల వారిశ్యామలరావు గారును రాష్ట్ర కాలంటిరు బోర్డుగా నియమించడమైనది దీనికి శ్రీయతి అశ్వతి కటకేవల్య గారిని కార్యదర్శిగా నియమించడమైనది

బోర్డునిబంధనలు

(9) అభిలభిత కాంగ్రెసు కాలంటిరు బోర్డు పంపిన నిబంధనలలో ఈ కింది మాటలు చేయవలెనని ముద్రపరచెను. కన్వీట్యూషన్ లో 8 నిబంధన సభ్యులు - మహా యోధుల వాడే 7, 8 క్లాసులు తప్ప ఇక్కిన అన్యదావాదా కాలంటిరు ప్రమాణమున దక్కరు చేయవలెను సభ్యులగు వారు కాంగ్రెసు ఉద్దేశమున దక్కరు చేయవలెను

5 నిబంధన - () "అభిలభిత కాలంటిరు బోర్డు తొమ్మిదిమంది సభ్యులందరినీ ఆరు మాసములకు ఒకసారి భారత కాంగ్రెసు మొత్తము కలదిగా నియమించవలెను తక్కిన ఆరుగురిని అభిలభిత కాలంటిరు కార్యదర్శివారు ఎక్కువగావలెను" అని ఉండవలెను

(అ) బాలిశ సేవకుల సంఘము లకును మానగా కాంగ్రెసు కాలంటిరు సంఘము లు ఉండవలెను మూడవల (యాన్) లో 1 లో జిల్లాబోర్డు లు యిండ్లవలెను.

16 లో - దేశముయొక్క అంగీకరించిన పరిపాలనలో అవి ఉండవలెను "అభిలభిత కాంగ్రెసు కాలంటిరు బోర్డు" నీతితోను నిబంధనలతోను" అని ఉండవలెను రాష్ట్రీయవాం టిరు బోర్డులను జిల్లా కాలంటిరు బోర్డులను ఏర్పాటుచేయుట కధికార ముండవలెను మరియు రాష్ట్రీయజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీలు కార్యకర్తలను సేవకులకు రాష్ట్రీయజిల్లా కాలంటిరు బోర్డులయొక్క సేవకుల పొందుటకు హక్కుగలను అని కూడ చేర్చవలెను

ఉత్తర సరిహద్దును గురించి

(10) ఆంధ్రేశ్వర సరిహద్దుల నిర్ణయము గూర్చి గంజాం ఆంధ్రము డల జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీలకు ఉత్తరము వదు వడమైనది ఈ విషయమై గంజాంజిల్లా ఉత్తర కాంగ్రెసు కమిటీలకు తీర్మానము పంపవలెనని కోరడమైనది, తరువాత గంజాంవిషయము తీర్మానించబడును

అస్పృశ్యతానివారణసంఘము

(11) రాష్ట్రములో అస్పృశ్యతానివారణసంఘము చేయ వలసిన విధానము తయారేచేసి 1925 డిసెంబరులో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు నివేదించు వంతులై ఈదిగువ ఉప సభకును నియమిం చడమైనది

(1) భాగరాజు పట్టాభిసారరావుగారు

(2) వేన్నెటి సర్వనారాయణగారు (కార్యదర్శి)

(3) బుజుసు సాంబమూర్తిగారు

(4) ద డు నారాయణరావుగారు

(5) కనుమ ధర్మన్నగారు

వీరి కి.కా ఇద్దరిని చేర్చుకొనుటకు అధికా మిచ్చడమైనది

(12) రాష్ట్రములో అస్పృశ్యతానివారణ నిషేధనలను ప్రత్యేకముగా పనిచేయుటకు నదిర ఉపసంఘమును మరియు వారికి వెన్నెటి సర్వనారాయణగారిని కార్యదర్శిగాను నియమించడమైనది

కాంగ్రెసు జ్ఞాపకచిహ్నము

(13) కాకినాడలో కాంగ్రెసు జ్ఞాపకచిహ్నము స్థాపన విషయములో ఆవ్వనంపు కార్యనిర్వాహకసభయే చేసిన తీర్మానమును రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘసభవారి గాబోవు సభలో పెట్టుటకు తీర్మానించడమైనది

(14) కాకినాడ జాతీయపాఠశాలలోను కోరబడెడి విరాళము విషయములో కూడ రాబోవు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభలో పెట్టవలెను.

(15) కళాపంతుల వనతికృష్ణస్వామిగారు లగు శ్రీయతి యామినీ పూర్ణతిలకమ్మగారు సహాయము నిమిత్తము చేసిన దిర భాగ్యము చదువడమైనది ఇందు విషయమై మద్రాసు ఆంధ్రజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని నివేదించు కోరడమైనది

(16) అస్పృశ్యతానివారణార్థ మేర్పడిన కమిటీలకు భర్తీల నిమిత్తము ప్రస్తుతము రూ 250 లు మంజూరుచేయవలెనని.

శ్రీవేరి నారాయణమూర్తి స్మృతిగీత రత్న మాల

కం|| శ్రీరాజితవక్త్రుడు, హరి కారుణ్యంబున నొసగుతఁ నైవల్యంబున్ పేరిటలాంబుధిశఁ యా నారాయణమూర్తికి, సుజనన్తుతమతికె||

మ లలితప్రేమయంతరంగ! బహుకాలం బాంధ్రధీచామరిన్ నిలువంబెట్టుచు, నాంధ్రమాతయశము స్వేంపాండగాజేయుట వ్యలనద్యజును మౌను నీవేమనెనై భాసిల్లెదం చాత్యలో పల నుప్పొంగితిగాని, యిట్లుగట నే భావింపలే దెప్పడున్ నీ ప్రతిభాతిశయమున భావ్యమయ్యంగా

కెనయాననగ వాసి కెక్కినావు, నీమేరు స్మరియించి దీపించు సంసార ములఱాల భూమిపై నిలిపినావు, దేశమస్థితి కెంతో దిగలాంది దేశభక్తులకు జేయుతయై యలరినావు, ఆత్మగౌరవమున కాదర్శ మౌతి

రాజులదలదన్ని బ్రతికినావు, గీ ఏలబడెదంతోనే భువి నూత్రేంద్రు నిండి నట్లు, మూడుకాల ముసలియమ్మ ముప్పు నైనఁ గడపకే దివికేన్యామగునో అఖిలుభులకన్నెనై న్యాయవాది!

నీ నిర్మలస్వాతంత్ర్యనియతి నభిలషించి యన్యల నెపుడేమి యడుగలేదు, అధిచయము వచ్చి యడిగిన తేదని నోటితో నెన్నెడు నుడువలేదు, భర్తామర క్రిరి దానమిచ్చు నెడ, నీ చేయి యెపుడు వినుదీయ లేదు, చికాకునొంది నీ సేవకుల నమునఁ

బలెత్తు పరువంబు పలుకలేదు, గీ రిత్తమాటల నెపుడు వర్తింపలేదు, విశ్వరంజకమగు ప్రేమ వీడలేదు, జగతి నిన్నుఁ బోలును దారచరితులగుదు, రమ్యగుణధుర్య, పేరి నారాయణార్క! గీ ఒరులకడగడ్డె దిలకించి యోర్వలేక కనుల నీరునించెడు నీదుకరుణ, లోకముల నెలమిబ్రోచు లోకేశు భూతదయయై యని, యిదే నమస్కరింతు మహానుభావ! గీ సకలభూతాంతరాత్మకడ కాంతమయ్యుడు! హరి! పరమదయాంబునిధి! నీయాత్మ కెపుడు కాంతి నొసగుదుగదా! 2 కాంతమూర్తి! రమ్యగుణధుర్య! పేరినారాయణార్క!

(ఒక మిత్రుడు)

(17) ఇదివరకేర్పాటు చేయబడిన రాష్ట్రీయ కళారాధ డిలహినుడి తగిన వారి పోలిని రాష్ట్రీయ లలో కాలంటిరు సామగ్రిల చేర్చుటకు నియమించుటలై అధ్యక్షుల కధికార మిచ్చడమైనది

మహాత్మా గాంధీపూజానిధి

(18) (అ) భాగవద్గీతాపాఠమున గాంధీమహాత్ములు వివరములు అను అంగీకారము లు. బాగ్యము భారతభూమి కిచ్చి నందునను, కోలకాలములో వారిని ము ఆంధ్రదేశమునకు ఆ పోనించి పూజించుట ఆంధ్రుల కధ్యక్షత్వము గనుకను, శ్రీ మహాత్ము లాంధ్రదేశమునకు దయాచేసి పుడు వారికి పూజార్థముగా ఒకలక్షరూపాయలు కేటర్చవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించెను ఆ ప్రకారము ఈ మహాత్మాగీతమును గనునించి ధర్మ్యత్వానుభవతో విశేషముగా విరాళముల నొసంగవలయునని ఈ సంఘమువారు ఉద్దేశించుచున్నారు

(ఆ) మరియు (పరిశీలన) కాంగ్రెసు సంఘమువారును తమోమ జిల్లాలలో ఈ పూజార్థము దిర్యము గిరిగిగా సమకూరు నట్లు రిగిన ఏర్పాటుచేసి కనగించు యాత్రలు మొత్తము ప్రతి సోమవారమున చ్చిపట్టయలలోని "ఆంధ్రప్రతి" స పాదకులకు శ్రీయతి కాళిదాసుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిపేరుకు ప పరి నని తీర్మానించడమైనది

(9) నైజాం రాష్ట్రీయలు, బర్మా, బొంబాయి, ద్రవిడ రాష్ట్రీయలు, మొదలగు ఇతర చోటులనున్న ఆంధ్రమహాసభలు సయితము ఈ నిధికి తర విరాళముల నొసంగవలెనని వాటిని శ్రీ కాళిదాసుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి పంపవలెననియు కోరుచున్నాము

(19) మహాత్మా గాంధీ పూజానిధికి అనంత కోకాధిపతి గా నడచునూ పాస్త్ర్యులగు కాళిదాసుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని నియమించడమైనది సదరు నిధికి సంబంధించి మద్రాసులోని ఇండియన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ వారిలో యాత్రుల చర్య జరుపుటకు సదరు నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి కధికర మిచ్చడమైనది.

ఇతర తీర్మానములు ప్రచారకుల నియమించుట, తిలలు నామోదిండుట మొదలగు చిల్లర కర్మపరమలైయున్నవి

ఆంధ్రుల
గాంధీమహాత్ముని పూజానిధి

లక్ష్యరూపాయలు సమకూర్చవలెను

యథాశక్తిని తోడ్పడుడు

వాగ్దానములు	వసూళ్లు
ఇదివరకు	3719-4-0 2058-4-0

వేమూరి రామకృష్ణారావు
గారు, పితాపురము రాజాగారి
కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు, కాకినాడ 10-0-0
ములికుట్ల అచ్యుతరామయ్య
గారు, వేలూ, కాకినాడ 50-0-0

మొ	3779-4-0 2058-4-0
----	-------------------

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు కార్మికసంఘము-బహిరంగసభ:-
పెరంబూరు వారత్తు ఎడ్వర్డుపాక్షంలో కృతవారము
29-2-24 తేదీ సాయంకాలము 5-30 బహిరంగసభ జరుగును.
టి. ఎస్. సోమసుందరం పిల్లగారి మిత్రపాపముగూర్చి ఉత్సవ
నించెదరు.

సహకారసంఘములు:- తెలంగాణ బ్యాంకులో
భనమల దామోదరమిత్రులగాను నేదిగిన్న డిపాజిటులక్రింద సా
మ్మత్యముతోనవచ్చు ననియు 200 రూపాయలకు లోపుగా
భనమలదామోదరముగా పుచ్చుకొనదలచినచో 7 రోజుల ముందుగా
దెలుపవలెననియు అంతకు మించి దీనిని గ్రహించుననియు తెలంగాణ
బ్యాంకు ఉపాధ్యక్షులయొద్దనుండి ప్రకటించబడుచున్నది.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజము:-
వై సమాజమువారు నిన్నరాత్రి ప్రాంతీక ప్రసారణ శాటిక
మును జయప్రదముగ ప్రదర్శించిరి. శత్రు పౌరవర్తనములలో
సాయంత్రం 5-30 గంటలకు తృప్తకులూరు వారి శాటికమును
తేలివారు. రాత్రి 9-30 గంటలకు రాధాకృష్ణ శాటికమును
ప్రదర్శించెదరు. రాధాకృష్ణ శాటిక ప్రదర్శనసంఘమున యన్.
డి. కె. అంతు కంపెనీవారు రాధాకృష్ణ శాటికను ధరించు పాత
రల్లి నువ్వారావుగారిని కృష్ణ పాత్రమును ధరించు తోన్న
విక్రమ శేషగిరిరావుగారిని సుర్యవర్తనముల బహూకరించెదరని
నాటకాంశమున ప్రకటించబడినది.

రాకపోకలు:- ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నిన్నరాత్రి
తిరువనంతపురి నుండి.

రైల్వేప్రభుత్వ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు పీ వెన్నుగారును,
రైల్వేపోలీసు సూపర్ టెండెంట్ డి. వి. లక్ష్మణగారును నేటి ఉదయం
చెన్నైపురి విచ్చేసిరి.

ఎ. సి. దత్తు వి. సి. ఎస్. బల్లంజిల్లా కలెక్టరుగారు నేటి
ఉదయం విజయవాడ విచ్చేసిరి.

పట్టి కలెక్టరు నియామకము:- క్రైస్టాబిల్లా (తెలంగాణ)
జిల్లా కలెక్టరు రా. పా. ఎ. రామమూర్తి నాయుడుగారికి ఫిబ్ర
వరి 18 తేదీనుండి జూను 12వ తేదీవరకు సెలవుసంగిరి.

ఎస్. ఆనామయ్య అలీసాహెబుగారి కృష్ణాజిల్లా జనరలు
ద్యూటీకి నియమించిరి.

శ్రీమహాత్ములయొద్ద వైద్యకళాశాల, తిరుపతి:-
ఈ కళాశాలనుగూర్చి గౌ. కె. ఎ. సి. పాత్రోగారు, (విద్యా
మంత్రి) గారు యీరతిగా ఆశీర్వాదములు దొలుతు
నందున ప్రాంతీక ప్రసారములో "ఆయుర్వేద వైద్యకళాశాల
లోని విద్యార్థులలో నీ చికిత్సకు ముఖ్యమగు వైద్యులకు
పరిచయమును, ముందు విద్యుత్సంకరములను, వాటిని తీరిగా
నుపయోగించినచో, యీరతిగా చికిత్సకు ముఖ్యమగు వైద్య
కళాశాల నేటి జూనువరకు, శరీరకాన్త్రము, శరీరము భరించు
పరిధిని క్రాన్త్రములనుగూర్చి ఆశ్రయమును గూడ బోధ
జేయుట ఉపయోగకరముగా నున్నది. డాక్టరు రామకృష్ణము
నాయుడుగారు ఆచిరగత పనిజేయుచున్నారని తెలియబడు
నంతంతవరకు, అతనియొద్ద యీ అభివృద్ధి చేసినచో భావిం
చెదను."

గాంధీ పూజానిధి
(స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 24 :- నిన్నను నేడును దేశభక్త
కొండ వెంకటప్పయ్యగారును, కాకినాడను నాగేశ్వరరావు
గారును, బులుసు సాంబమూర్తిగారును, బులుసులేరి మహాత్మా
గాంధీ పూజానిధి కే చందాలువేయించిరి. ఇంతవరకు వేయబడిన
చందాల మొత్తము రూ 3779-4-0, వసూళ్లు రూ 608-4-0 శ్రీ
నాగేశ్వరరావుగారు పని తొందరచేత మద్రాసు నేటిసాయం
కాలము నవయనమైరి. దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారును, శ్రీ
సాంబమూర్తిగారును పూజానిధిని వసూలు చేయుచున్నారు.

వేయబడిన చందాల వివరము

కాకినాడను నాగేశ్వరరావు	రూ 1500
పైదా వెంకటచలపతి	1116
లక్ష్మీరాజు ముప్పారావు హైకోర్టుకీలు	116
దర్శా వెంకటకవిరామదాసు-వేలూ	116
చావలి రామసోమయాజులు	116
వేమూరి కృష్ణబ్రహ్మం-వేలూ	116
చిట్టూరి వెంకటనరసింహారాజు	116
దర్శక నూర్యనారాయణ (ఆంధ్రభవక)	2
గొల్లపూడి వాసుదేవమూర్తి, బాదం కామరాజు-వరకులు	5
ఒక గాంధీభక్తుడు	0-4-0
ఒక దేశభక్తుడు	400
వేమూరి రామకృష్ణారావు, కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు	10
ములికుట్ల అచ్యుతరామయ్యగార్లు-(వేలూ)	50
ఏమలెన్దులైనను, ఏరాజీయపత్తులనేనివారైనను, ఎవరైనను మహాత్మునియందు ప్రేమను, కనుబరచుటకు తమకే కీర్తిని ఎంతస్వల్పమైనను యీనిధికి ద్రవ్యమును చేకూర్చుచునీ కొరబడు చున్నారు.	

* * * * *
కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 25:- మహాత్మాగాంధీనిధికి ఒక లక్ష
రూపాయలు సమకూర్చవలసినదన్న ఆం. రా. కార్యనిర్వాహక
వర్గతీర్మానము ప్రకారము 22వ తేదీని, 23వ తేదీని దేశభక్త కొండ
వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు శ్రీయత కాకినాడను నాగేశ్వర
రావుగారు శ్రీయత బులుసు సాంబమూర్తిగారు శ్రీయత
అయ్యదేవర కాగేశ్వరరావుగారు పట్టణములో నిధికి చందాలు
వేయించుటకై సంచారముచేసిరి. ప్రజలకు విషయము చక్కగ
బోధపరచుటకై, కాకినాడతాలూకా కాం. సంగి. యాజమాన్య
మున 22వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు శ్రీయత కాకి
నాడను నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద పుర
మందిర మైదానమున బహిరంగసభ జరుపబడినది. జాతీయగీతము
లతో సభ ప్రారంభింపబడినది.

అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు కాంగ్రెసు
బహుజనుప్రదముగా కాకినాడపౌరులచే సాగింపబడెననియు;
ఆంగ్లబందరుకును మర్యాదయును కీర్తియును వచ్చుటకు కాకి
నాడ పౌరులే ముఖ్యకారకులనియు, వా రెంతయు యిందులకు
సంప్రసియులనియు చెప్పిరి. తాము మహాత్ముని చూడబోయి
నప్పుడు ఇతరప్రాంతములనాయకులు కాకినాడ కాంగ్రెసునకు
చేసిన ప్రతిభను యేర్పాట్లను అపరిమితసంతోషమును తెల్పి
రినియు, గోదావరి మండలముయొక్కయు, కాకినాడయొక్క
యు, శక్తిసామర్థ్యము లిందులకు మెట్టి యగుచున్నవనియు,
మందు కార్యమునకుగూడ ఆంధ్రదేశములో కాకినాడ కొంత
కార్యభారమునుపూని నిర్వహించుచుగాక యనికొరి. ప్రభుత్వ
నిర్బంధ ప్రారంభమును గూర్చియు, సామాజ్యకాశనసభలో
నేవనల్ దిహించును గూర్చియు, తెలియజేసి, ప్రస్తుత స్థితి
పూర్వ మేలాగుననున్నదో యిప్పుడును అట్లేమారకుండ నున్న
దనియు చెప్పిరి. మహాత్మాగాంధీగారికి తాము వ్రాసిన జాబు
నందు ఖద్దరునుగురించి పట్టణములోకన్న పట్టణాధికారియందే
ఉత్సాహ మెక్కువగ నున్నదనియు, నూలువడకుటదకుపై
టూర్కయందే కొంచెము జరుగుచున్నదనియు వ్రాసినని చెప్పి,
కాకినాడలో శ్రీమంతుల యింద్లాల్గారు శ్రీలు
ఖద్దరును ధరింపక పోవుట చూచి తమనియు,
1921, 22 సం॥లలోకన్న యిప్పుడు కద్దరుకట్టుల శ్రీలలో చాల
తగినందులకు విచారముకల్గుచున్నదనియు, కాంగ్రెసువారుముఖ్య
ముగా విశేషఖద్దరు వ్యాప్తిచేయుచున్నారని గమక యెల్లరు పరా
ధీనతను పోగొట్టుకొనుటకు దాస్యవిమోచనమునకై, ఖద్దరు కట్ట
వలెను. నూలువడవలెను. ఖద్దరు అభివృద్ధి చేయవలెను, అగెను

స్థిరసంకల్పముంచుకొని పనిచేయవలెనని కొరి. మహాత్ముడు
రెండుసంవత్సరములు జైలులోనుండి యిప్పుడు యతికించెనను
మేము వేళ్ళి ఆయనను సానుకూల ఆస్పత్రిలో చూచినప్పుడు సా
క్షాత్తు దేవునిదర్శనము చేసినట్లున్నది. కుశలప్రశ్నములే చేసికొ
న్నాముగాని రాజకీయవిషయములందు ఏమిన్ని హెచ్చరించలేదు.
ఆయన యెంతయు ఎప్పుడుచెప్పినను తాను చెప్పినట్లు ఆచరిస్తే
కార్యసిద్ధి అగుననిచెప్పిరి. అందువల్ల కార్యాచరణమే చేయవలెను.
ఇప్పుడు అట్టి మహానీయులు మన ఆంధ్రదేశమునకు ఆహ్వానింప
బడుచున్నారు. వారికి తగునన్నానము కార్యాచరణమే. అందు
లకై ఒకలక్షరూపాయలు నిధిని ప్రోగ్రుచేసి వారికి సమర్పించు
టకు తీర్మానము చేసియున్నాము. ఆ సొమ్ము తిరుగ మనకే
యిచ్చివేయుదురనే భావంపవలెను. దేశసేవకై కార్యక్రమము
నకై వారియాజ్ఞప్రకార మిసామ్మ వినియోగింపబడును. కావున
ప్రతివారును శక్తికొలదిని చివరకు పాపలాఅయినప్పటికిని మహా
త్మునిపాదపూజకై సమర్పించు ధన్యము అగుదురని కొరుచున్నా
నని తమ యుపన్యాసమునందు చెప్పిరి.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారిని ఉపన్యసించుచునీ కొరి. అధ్య
క్షులు చెప్పినట్లు ఉపన్యాసములు యిక్కడ నవనము లేదనియు
అందుముఖ్యముగా కొలదికాలముక్రిందటనే భారతదేశమునందలి
మహానాయకులయొద్దనున్నానము లనేకమువినుటచేత ఈసమయము
ఉపన్యాసముల యావశ్యకత లేదనియు, కాని పెద్దలు చెప్పినది
తెలిసికొనుట ఆవశ్యకము. తెలిసిన మంచిని ఆచరించుట ముఖ్యము.
అప్పుడు కాని కార్యసిద్ధి కానేరదు అని వెంకటప్పయ్యగారు
చెప్పిరి.

మహాత్ముడు బోధించిన స్వరాజ్య సాధనము, స్వరాజ్య
మన నేమోచెప్పిరి. పరాధీనత తొలగించి ధర్మయుతమై నీరామ
రాజ్యమును స్థాపించుటయే స్వరాజ్యముఅనిరి. ఇంగ్లీషువారిని
తరు మ వ రె న ని కా దు. వా రు ం డ వ చ్చు ను.
భారతదేశములో ఎంతమందిచ్చి కాపురమున్నప్పటికిని, నివ
సించదలచుకొన్నప్పటికిని తావులేకపోలేదు. ప్రసిద్ధులువిఖ్యా
గారి స్వయంనిర్ణయనాత్రమునుగురించి తెలియజేసి ఏజాతివారు
ఆజాతివారిని పాలించుకొనవలసిన ధర్మమును ఉద్ఘాటించి, స్వా
తంత్ర్యజాతులలో సమానస్థానమును భారతదేశము అలంకరింప
వలసియున్నదనియు, అందుకొరకై పరాధీనతయు, దాస్యమును
పోగొట్టుకొనవలెననియు, ఆత్మగౌరవమును నిల్పుకొన్నవారము
కావలెననియు చెప్పిరి. స్వాతంత్ర్యజాతులకు గలస్థానము బానిస
స్థానము నలంకరించు భారతజాతికి రానేరదు, స్థానమేలేదు.
పరిపాలనావిధానము మార్పుపొందవలెనని కొరి. ప్రభుత్వము
జనుల అంగీకారమునకు లోబడి వర్తించినపుడే, ప్రభుత్వము
ప్రజలకోసమున్నప్పుడే, ప్రభుత్వము అని అనిపించుకొనును.
ఇంకను దేశదారిద్ర్యమునుచెప్పి ఖద్దరునుగురించి ప్రబోధించిరి.
ధర్మమార్గముననుసరించి నడుస్తూవుంటే స్వరాజ్యము తప్పకుండ
సిద్ధిస్తుంది. కావున తగినమయమిప్పుడువచ్చినదిగనుక మేల్కొన
వలసినది. మిగిలిన మహాత్ముడు కష్టపడుచున్నప్పుడు వారికి
మీరు తోడ్పెట్టామని వాదనము చేయవలెను, అని హెచ్చ
రించిరి. హృదయదౌర్బల్యము విడిచివేట్టవలెనని కొరి. మహా
త్ముని పాదపూజకై కట్టుములు సమర్పింపవలసినదని హెచ్చ
రించిరి. వేయబడినచందాలుచదివిరి. మొత్తము రూ 3719-4-0
వేయబడినట్లు తెలిపిరి.

అధ్యక్షులు మరల పాదపూజకై హెచ్చరింపుచు మహా
త్మునికి పాదపూజచేయుట గాంధీనగరములోనే తటస్థించు
ననియు, అట్టి గౌరవపాత్రులు పౌరులు కావలసియున్నదనియు,
పాపలానుండి ఎంత మొత్తమైనను శ్రీముగా సమర్పింపవలసిన
దని కొరి. సభ 7-30 గంటలకు ముగిసెను.

రు 50 లు బహుమతి

నాతాలూకు నిలుపు ముద్దకొమ్మల బులుసు
కాయ దొరగిత్త దీనికి కుశిమలుగుమీర కాచ్చిన
అక్షర గుర్తుగలదు. వాలుతల చువ్వకొమ్మల వెల్ల
గిత్త సదరు గిత్తలు జతమూడు కార్లుగలవి ది 2-
2-24 సం॥ రాత్రి చోరిగా తోలుకొని వెల్లిరి. ఆ
సొత్తును నాకు పట్టియిచ్చిన వారికి రు 50 0-0 లు
యివ్వబడును.
జమిగోత్సవలిపాడు } వల్లభి నేని రామకృష్ణయ్య
తరపు 11వ డి||

కట్టలకు నాయకుడు లేదని కాలవర్తిగారు నడివిన
కట్టలలో సత్వములేదు. పడచ్యుతుడుగ నొనర్చబడిన వాళ్ళా
సహారాజు యెడల గురువ్వారా సంఘమునకు సానుభూతి
యందుకుట సహజము. అట్టిచర్య దీనికొనుటకు గల విషయముల
యకటింపవలెనని మృతమే శివార్థమందు సంఘమువారు గోరి గాని
కట్టక దోరకదు. ఆరితిగాక, జెయిటో గురువ్వారయందు
భండపంతో పారాంతరము మొనర్చుచుండ గాని అదిసా హెబును
వలంతుగా కెడల గొట్టిరి. అభండ పంతోను జరుపుటకు
తాళనంపు భారమును ప్రబంధక సంఘమువారు వహించిరి. ఈ
సంఘమువారు, గాంధీమహాత్ముని బోధనలవలనను, తమ గురువు
వర్తించిన నిబంధనలవలనను, పూర్తిగా దౌర్జన్యరాహిత్యముతో
వలగించువారు. ఇటీవల 500 మందిగల ఒకకాలా, అభండ
పంతోను జరుపుటకుగాను జెయిటోకుబయలుపడిరి పెరిరి. అధిక
వలగించిబలవంతముగాకాటంకపరిచిరి. రెండుదిని చొనముగ్రహము

గురుద్యారాలోనికి వెళ్లవచ్చుననియు అఖండవంత్ బాపి వెంటనే వారు తిరిగి వెళ్లిపోవలెననియు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి ఈ విషయము వెలుపలనే, గురుద్యారా సంఘాధ్యక్షుడగు యోగ సింగుగారు, మరకార్యములందు అట్లంటే వెంటనే వెళ్లిపోవలెననియు, అఖండ వంత్ బాపిగారు ప్రభుత్వము నుండిగారు సంఘమును గురించియు, కా ల ము ను గు రించి యు నిర్బంధము లేర్పరు ప వలదనియు, అందువలన ప్రభుత్వము వారికిని ప్రజలకును ఏ విధమునా మరల మోచుననియు ప్రభుత్వవేరంతానా నభ్యుదయ ౪౦ బాన్ మాన్యార్థిగారికి ప్రాసీది మరలవలసిన ములలో స్వాతంత్ర్యమును తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారి కట్టి మాన్యములేదు. ఏవట్లును ప్రకారమును ఈ చర్యను సమర్థింప వలెను. ఇందుకు ఫలితముగా కాలిక్యుట బిగిన. లూయీ ఫిరంగి లుబయోగించబడెనని గూడ కొందరు తెలుపుచున్నారు. జైలులోనుండి 21 నుండి చంపుదరినయు, 100 మంది 150 మంది కరకు గాయములు తగలెననియు కొందరు తెలుపుచున్నారు. స్త్రీలను పొంగించి అవమాన పరిచిరట మాత్రమేయదిన వాని గాయములు తగిలిన వారి మంటలలో కాల్చి, ఎచ్చటో గొనిపోయిరట కాలావారు సంప్రదించు దౌర్జన్యరాహిత్యముగ నుండి గాన వారిని గురుద్యారాలోనికి ప్రవేశింపనీ జననీరి. గురుద్యారా లోనికి ప్రవేశించిన తరువాత వారు దౌర్జన్యమునకు దిగినను దాని నణచుటకు దగినవలన ప్రభుత్వమువారియొద్ద గలను. కాని నిరకరాధులును, కాంతివరులును అను ప్రజల నీ విధమునగాల్చుట రెండవ జైలువాళి వారు సాగరిక ప్రభుత్వమున కిది యత్యంతావమానకరము శిక్షల కనుమలను, జైలులోనుండి జరిగిన ప్రాచర్యలను, అట్టి విధానమును సాగించుటకు వాళ్ళు లైసెన్సుని గురించియు విచారించుట కీసంభవమున నభివారంగి కరిగెదరని అభిప్రాయమున

గౌరవ గ్రామము ప్రజలు

గౌరవ గ్రామము ప్రజలుగారు ఈవిషయమున గభవారిపూర్తి విమోచము చేయవలయు అందునకు కంబలు వారలను అడ్డగా శిక్ష పడు కొన్ని నవ్వులు అట్లు తోచుచున్నదనియు దీనిని విచారించుటకు మోక్షార్థ శాస్త్రమువారు గల సంఘమును నిండుంపవలెనని నుగిసిరి

పిల్లల గారు

పిల్లలగారు మాటలును ప్రభుత్వమువారు మరక కర్మలలోను సాహసాధిలో లేరని వెలుపల విజయమును తన గామ్యమున (కలకత్తా) నం ప్రార్థనాను భూతి తో నుండినయు, పంజాబు ప్రభుత్వము వారికి తగినవలన ఈ ప్రావయ్యుగాని సాహసాధిలో తోవముగాదనియు నుడివెన తారన్ దిప్యూటీ కమిషనరు కరీగారి ప్రయత్నముల వలన పరిస్థితులు కొలదితో ముగిసెను కాని లేనిపో నాన్ భావకంటె ఎక్కువ జరిగెడిది ఈ శిక్షల వివాదమును పరిష్కరించుటలో ప్రభుత్వమువారు విఫలమైరి ఈ వివాదమును పరిష్కరించుటలో దామే పరిష్కరించుకొనుటకు పంజాబు ప్రభుత్వమువారు వదిలేసిరి కాన్సేటరు ప్రయత్నించి నపుడెల్ల ఒకభాగము వారామంకమున నిలచుచుండిరి. వాళ్ళకు ఆకాలిలను గురించి ఎవ్వరును నుడువలేదు.

వివాదాస్పదములకు వ్యవహారములను సమాధానముల కురుచుటకు ఇట్టిసామముల నియమించుట సామాన్యకానసభ వారిపనిగాదు. ఇప్పుడిందుకును నియమించుకొనవలె, తెలంగాణలో విప్లవకు ప్రసంభవముల ను దర్శించునూడ నిట్టిసంభవమునే నూచించెకరా? ఇదిరాష్ట్రములకు సంబంధించినది రెండు తెలంగాణ పంజాబు ప్రభుత్వమున మాన్యములనున్నది ఇప్పుడు కలవారిలో నున్నదగు గొప్పరాజకీయజ్ఞుడు పంజాబు ప్రభుత్వమున కధ్యక్షుల వహించ నుండెను అందుచే నీవిషయమును కాలకత్తా మున వారే పరిష్కరించు కొనుటకు వదిలేసెను దగియున్నది

అజగర నివాసదీగారు గౌరవ గ్రామము

అజగర గ్రామము వాయలిగారులేచి, ప్రభుత్వము వారి తరపున శిక్షాము నెదిర్చిరి. తానిప్పుడు గానిండు ప్రసంగము, తానుమరియు పోటు (పంజాబు గవర్నరుగ) దీసికొనవలయు నూచుములకు పరిగణింపబడరాదని మొదట నుడివెను. కాల్కత్తా వారికిలేననే, నేనుగూడ పంజాబులో మహాత్ముడిజైలులలోనే పనిజేసిరి అంతమాత్రమున, శిక్షల గద్దెలముల గమనించుట కాటంకములేదు వారు సంగ్రామమున చాల త్యాగముల నొసర్చిరి. వారు విదేశములకు జని, నివాసముల నేర్పరుచుకొని రిశముల నడిపించువర్ధులు, ఇదిగాక, శిక్షలు ఎచ్చటనున్నను గిరి మరక క్రి బాది ప్రశంసించినా రుండవలయు, వీరు తమ మరక క్రి ప్రదర్శించుటలో కొన్ని సందర్భములలో సత్వర ధర్మముల పత్రికముంచిరిని వారలంపు

అందోళన కారణములు

తరువాత జరిగియుంకగభ్యుదయ శిక్షల యుద్ధము చా

తరువాతములలో చాలభాగము మహాంతుల యధీకరము నున్నది. కాని ఇటీవల సిక్కులలో సంస్కర్తల పక్షమున బహుశా డేరి, ఎన్నియో వర్తనములనుండి తేలవలయును మాన్యలో నుట్టియు శాస్త్రముకాస్త్ర సమ్యక్ మగు మాన్యము ౫౫ X లిగినట్టియు మహాంతుల నూడబెరుకుటకు ప్రయత్నించుచుండెను కొద్దులలో వ్యాప్తముల పరిష్కారమునందాలగ్యము జనగుటచే సంస్కరణములతోందరపాటును గవర్నరుజేసె. ఇదియే ఈ వివాదమునకు మొదటి కారణము. కేసులపరిష్కారములో X లిగిన ఫలితములలో నధికభాగము కేసులకు పరిష్కారముగాని ప్రభుత్వమువారి తరమాత్రమున కారణము గాదు కర్నాటకముల మొదట ఒక పరిపాలకసంఘము క్రింద నుండెను. ఈ సంఘాధ్యక్షుల ప్రభుత్వమువారు నియమించిడి వారు చాలవర్తనములగా నీసంఘము పనిజేయులేదు కొంతకాలము X డివిజ తరువాత గంస్కర్తలపక్షము ప్రార్థనాముచేసి సిక్కుల తేవాలయములపై సెట్టెర అధికారము గావలెనని గోరిరి. ప్రభుత్వమువారి రాజకీయాల పరిపాలనను కలుకొనుటకు సిద్ధముగనుడిరి. ఈసందర్భమున జరిగిన రాయబారముల ఫలితముగా 80 మంది సభ్యులు X ఒక కమిటీ నియమించవలెను. 30 సభ్యులు ప్రభుత్వమువారిచే నియమించ బడెడివారు సిక్కులందరితో కృత్రిమం తక క పరిపాల సంఘమున 175 గురు సభ్యులందరలతో గోరిరి. ఇంతలో స్వర్ణ తేవాలముల వీరుముల వ్యవహారము తలగిచెను ఈసందర్భమున శాస్త్రమునందలి యేదియో తెలిసికొనుటకుగాని వీరుములను పరిపాలనాధికారమును దీరియెంచ నుండవలెనని విషయమును మిత భావముతో కొద్దులలో నొకవ్యాజ్యమును దెచ్చిరి. ఇదియే పూర్వచరిత్ర అంతకంటె జేరేమియులేదు

గురు కావ్యాగు

గురు కావ్యాగు వ్యవహారములకు తన యుద్ధమును రెండవరక రణము ప్రారంభమయ్యెను అచ్చట తేవాలయమునకు సూంధించిన భూములను కాపాడుటకుగాను మహాంతుల ప్రభుత్వమువారి తక్షణమున గోరెను ప్రభుత్వాధికారి సలహాపై వారతట్టానాన్ని నని యనుటకు కిగినవారు బాపు గార్వించుటలేదు గురువు వారు వారు శిక్షలములను కరలలో కొట్టుట చాల వివాదకరము కాని భూములను గురించి నిజము కొద్దులగాని తమమాన్యల నిర్వహణమునకుటకు బదులుగా కొంతమంది ప్రజలు దెబ్బలు తి నవలెనని తట్టనలతో నచ్చటకు కచ్చిరి అచ్చటికిని ప్రభుత్వమువారు, శిక్షల ము మాన్యలకు యెంతమాత్రమున భంగము X లింపవల వెట్టలేదు.

అంత నీ యుద్ధమును, శాఖామహారాజు, సింహాసన త్యాగములలోనికి తిగెను శాఖా, పాటియాలు, సంధానముల వి వాదము నొకరి శాస్త్రాధికారి విచారింపి, గావించిన నిజేదకు ఫలితముగా శాఖామహారాజు అట్లుగా వింపవలసి వచ్చెను. ఈ సందర్భమున నే సిక్కులు కొందరు గుంపులుగుంపులుగా నేర్పడి మరకార్యములకొరగని తెలుపుచు జైలులోను వెళ్లి క్రిత సమయముననే ప్రసంధకమిటివార శాఖా మహారాజును తిరిగి సింహాసనాధికారిగా నొసర్చుట దాము పాటుపడెదరని ప్రకటించిరి. కాని శాఖా సంస్థాన విజిమహారి చాలవలెందరు వచ్చుటచే ఎచ్చట యాత్మహత్యముగాని, మహారాజును తిరిగి సింహాసనాధికారి నొసర్చుటకు గావించు ప్రయత్నములగాని అరిగియు ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యమయ్యెను మరకఫలను ప్రభుత్వమువారు నిషేధించలేదు. రాజకీయ సభలను మాత్రము ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిరి. అందుచేతనే 50 మంది చొప్పున గురుద్యారాలోనికి రానిచ్చి, అచ్చట తమ మరకార్యముల నిర్వహించుకొని, తరువాత వెనటిపోవుటకు ప్రభుత్వమువారు నుడువించిరి. మరకర్మకు నిర్వహించుటకు 9 మంది చాటును అచ్చటికి ప్రభుత్వము వారు 50 మంది కనుమరి నొసగి ప్రస్తుతపరిస్థితిలో నిర్వహ విధముల నుత్తర్యులని మీరు గమనింపవలెను. అచ్చట పరిపాలన కర్త వుదెకుగు రిగిన కర్తించుటకు మే మును ముడి నీయలేను వీలగుచో బలము నుయొగింప వలసిన తరుండ కాడకలెనని యాతనితో తెలిపిరిని శాఖానెలల నుండియు ఎట్టి బలమును నుయొగింప నత్తవలెను లేకుండనే సాగింపగ తిగిలివి 21 వ లేదీస సిక్కు శాఖా పోలీసుదళమును పంజాబు ములగాని ప్రోసిగొని లోపలికిపోయి యిద్దరు సాధ్య మైనంత తట్టవలయు నుయొగింప వలెనని స్పష్టముగ తెలిపి యివి. ఇది 21 వ లేదీ సిక్కు శాఖా జైలులోని కేరక పూర్వము కాని తరువాత జైలులో యండు కాలము జరిగెను ఈ విషయము శాస్త్రముని కారణము విచారింపవలె కాని ఈ సందర్భమున చాలమంది చాలనుకుటకుచే కొన్ని వివరముల తెలిపెను. శాఖాతో జేయు టోకు వెళ్లిన గురు నిరాయకమైనదిగాను బలములు, గొడ్డెము

ర్యాటును శాఖామహారాజు నచ్చట వెళ్లిన కొలదినుండి అధికారము వారాయుధముతో నులవడిరి ఆగుంపు చాల విశోభభావముతోనుండి రాసమునకు ప్రతిపాటులుగా వారాయుధముల దరించి గుండెను అదిదౌర్జన్యరాహిత్యమునకు దృష్టమై చుండ నొవిన కాంతియంత మగు మహాధర్మముల గుంపుగాను శాఖా మడి చేతి వైపు మొగిలను కదలి వెళ్ళగా కలబయిలో సూక్ష్మములు జంగెను ఆగు పులో ఖడ్గమును దగు ఆశ్చికు దొకడు X డివిజయును, అతడు అధికారుల తల పడెనన్నదృ మొంద్యుచుండెనయు, రివార్డువందుగలదు, ఆగుంపువారు కలబయలపై చాల మార్లు తుపాకులు ప్రేల్చి, నని, నూడ రివార్డులో గలదు అట్టి పరిస్థితులలో శాఖా క్రిత తుపాకుల సభయొగించుటకంటె జేరేవలెనులేదు

స్త్రీలయెడల దౌర్జన్యము

కంతి మారవా గ, చాలంది మాన్యల గుర్రులు గాయపడి నియు నుడిరి అధి హిందూరా ఖాతు దెలిసిన వ రములలో 14 గురు ముడించి రియు 34 గురు గాయములు తగిలినవనియు గలదు ఈ కాలములో సూంధించుటకు ఒకమైని కాధికారి ఫిరంగులు పడయొగింప బడి లేవని తెలిపెను. కొలనుడి ఫిరంగులు గాని తుపాకులుగా ప్రేల్చెను, పుకముగాని స్త్రీలగా కొరడాతో కొట్టడలేదు, ఆరాయుధములై నిరపుచు స్త్రీలు అరెటు జేయుచుండిరి అయిదుగురు స్త్రీలు తక ప్రకరములను వీరుట కింగీకరింపక పోవుటచే కడ్డలోనికి దీసికొనబడిరి కాని తరువాత వారిని కర్నాటక వెల్లిపోయెకమని నొకడు ననుచు యొంగిగెడు. ఈవిషయము గమనించినచో అచ్చటిఅధికారులు చిక్కలకు తప్పించుటకు చాల శాగిత్వ పుచ్చుకొని కిన్ద్రపడ స్కూలు, విచారణసంగము

శిక్షలకు సంప్రదించుటకు, పంజాబు ప్రభుత్వము వారు నర్మకమిత్తమును కొన్నిరిల్లగా విడిపింక తెలిపిరి శాఖా వారు విఫలపంతులైరి శాఖా మును విరాల వివాదాన్నిగా తమ కరకల ముగ గురుద్యారాలోని గవర్నరు తరఫునలెనని ఆగిలిజ గురు మున్నాని, ఇదియే వారి యాశ్చర్య మగునెడల పంజాబువ్యవహారములలో నెమ్మి తను తకము గలవారిచే, పంజాబునాడే ఈ నవస్థ ఎరవ రింపద బిత్తి, ప్రవాచల కండ్లమున నిషేధించుచు, నొకటి ప్రవాచము, ఒకటి ప్రవాచము, సంకలనంనైన మామే పంజాబు ప్రభుత్వము వారు మర్మ తీసికొని, శాఖామహారాజును నెమ్మిచ్చగా నుయొగించు విషయమున వెట్టిరింపవలయు నుండ రాదనిశిక్షలు గోచరున్నార అందులకు కానముందు కొంతమార్పు నొసర్చునలెను. ఈ మార్పును పంజాబు లోని శిక్షలలోను తడిసరులతోను కలిసి స్పష్టపించి రెంగాలు ప్రభుత్వమువారు మాతమే జేయాలన సాక ప్రభుత్వము వారేమి జేయవలెననియు, ఈకానసభవారు నిర్ణయించి నూచించవలెను జైలులోయందు 21 లేదీ సంభుట్టనము జరిగినవార్ల జేరినవెంటనే ప్రభుత్వమువారు, చాల ఆనుభవము X లింక మాజిస్ట్రేటు నొకనిని, ఆవిషయమున విచారింప జేదక పుటకు నమి 30 ఈవిషయమును విచారించుచు విచారణసంఘమున సభా నియమము ముక్తముగాను, అయినకు శిక్షలు తమకట్టనవలెను ప్రభుత్వము వారికి తెలిపి, వీలగుచో పరిష్కారమును శుభాశ్చర్యములు గాను అవకాశముల నేర్పరుచుటకు తన వర్తకుల వరము విషయమున ప్రభుత్వమువారు పంజాబు ప్రభుత్వమువారిలో చచ్చించి గంపించెను శిక్షల ఆకళములను ప్రభుత్వమువారిలో ధర్మలెన్దను లేయ ఇది తరకు వలెనే ప్రభుత్వము వారికిని శిక్షల లయ ను పంపిర విద్యుదమును అంగము వాచించిరిగా రెవ్వరును లేచ సాదరభావముల నుడుట ప్రభుత్వము వారిపైను నెడముచే యున్నాను శాఖా శిక్షలు ఇప్పుడు గూడ నకమున్నగొని అట్టి సోదరభావము నొనంపవచ్చునూర్ధ్వను

జేరయ్యు సభ్యులు బి.సి. పంజాబుకి ప్రత్యుక్తుమొకరు, శిక్షలములకు కెనుటగా నొక్కమూషి తు తేగలడని నుడివెను

పండితమోతీలాలు — ఎచ్చటనున్న దొక్కలేయెనను గుంపువారు చాలవర్తనములు తుపాకు ప్రేల్చిరి

గౌరవ మాలము — తుపాకుల గురి సుగారేక పోయి యుండితలెను

జూని — అయితే తుపాకు ప్రేల్చి దె

గౌరవ మాలము — ఒక గాయము మీ గాయపంపబడెను

మొయిలిగారును తరువాతి మరయు ర మూలముల పిదప తిక్కాము నొటునకు వెట్టగా గౌరవ గురగమున తిక్కాము నొగింపవలెను ప్రభుత్వమువారు

పండితమోతీలాలు — ఎచ్చటనున్న దొక్కలేయెనను గుంపువారు చాలవర్తనములు తుపాకు ప్రేల్చిరి

గౌరవ మాలము — తుపాకుల గురి సుగారేక పోయి యుండితలెను

జూని — అయితే తుపాకు ప్రేల్చి దె

గౌరవ మాలము — ఒక గాయము మీ గాయపంపబడెను

మొయిలిగారును తరువాతి మరయు ర మూలముల పిదప తిక్కాము నొటునకు వెట్టగా గౌరవ గురగమున తిక్కాము నొగింపవలెను ప్రభుత్వమువారు

ఆంధ్ర పత్రిక

1924వ సం॥ ఫిబ్రవరి 27 వ తేది

బుధవారము

గాంధీ పూజా నిధి

పత్రిక ప్రవృత్తి యంతో యో మే భక్త్యా ప్రయత్నం, ఆ దహం భక్త్యుపహృత మహ్నామి ప్రయతాత్మనః.

గాంధీ మహాత్ముని విమోచనము ప్రజలకు గలుగజేసిన యానందమునకు దేశమునందంతటను జరుగుచున్న యుత్సవములు భజనలు ప్రార్థనలు సభలు దానధర్మములు వ్యాఖ్యానములు మంచి నిదర్శనములు ఈ భక్తి భావప్రదర్శనములు సహజములైనను మహాత్మునకు ప్రజల కార్యాచరణము వలె సత్ప్రతిబింబములు గావని మహాత్ముని భావములు జేలుపుచున్నవి. మహాత్ముని విమోచన మే కారణమువలన గలిగినను ప్రజల కానందమును గలిగించుట సహజమైనను ధర్మపరాయణుడైన మహాత్మున కట్టి యానందము గలుగుటలేదు. మహాత్ముడు స్వధర్మసంరక్షణమున కానందముతో బంధనమును స్వీకరించెను. తన నిర్బంధముతో ప్రజాహృదయము నందుకు ఆధికారహృదయమునందును ధర్మోదయము గలుగునని ధర్మపరాయణుడైన మహాత్ముడు తలచెను. ప్రజల తాహుపూరితులై కర్మయోగులై ధర్మపరాయణులై గాంధీ మహాత్ముని విమోచనమునకును మాతృదాస్యబంధ విమోచనమునకు వారి శక్తిని వినియోగించెదరని మహాత్ముడు విశ్వసించెను. అధికారులు పశ్చాత్తాపమును బొంది దౌర్జన్యమార్గములను విస్మరించి ప్రజాభిప్రాయమును సఫలము చేయుదురని నమ్మెను. కాని ప్రజలును సభికారులును ధర్మపరాయణులై మహాత్ముని విశ్వాసమును విఫలము చేసిరి. మహాత్ముని విమోచనమునకు దుర్భరమైన యనాలోగ్యము గారణమైనది గాని ప్రజాయోగము గాని ఆధికారహృదయ కరివర్తనము గాని సాధనముగాలేదు. అధికార హృదయమునందును ప్రజాహృదయమునందును పరివర్తనము గలుగనంత కాలము మహాత్ముడు కారాగృహవాసమే తేమకరమని షిక్షించుచున్నాడు. మహాత్ముని నిర్బంధము ప్రజాహృదయమునందు నిరుత్సాహమును గలుగజేసెనది. ప్రజలు నాయకులు వాదప్రతివాదములతో గాలయాపనము జేసిరి. శాసనోల్లంఘనము శాసనసభా బహిష్కారము మొదలగు వాదములతో గాఢ యాపనము జరిగినది. అధికారులు నిర్బంధవిధానముల నిరుత్సాహమును వ్యాపింపజేసిరి. రెండెండ్ల కారాగృహవాసము తరువాతను మహాత్ముని దేశమంతయును నిరుత్సాహమయముగ నున్నట్లు గనుగొనెను. మహాత్మునకు బంధవిమోచనము సుఖదాయకము గాకను దుఃఖదాయకము గను బరిణమించినది. మహాత్మునకు దేశపరిస్థితి యంతయును విపాదమును గలుగజేసినది. ప్రజలకు నాయకులకు స్వయం సహాయము మీదను నిర్మాణకార్యముమీదను విశ్వాసము తగ్గినది. పరస్పర మనుషాదను శాసనసభలమీదను విశ్వాసము తగ్గినది. నిర్మాణవిధానమునందు మహాత్ముడు ప్రయత్నమంతయును తగ్గినది. ఇట్టి స్థితిలో ప్రజలు చేసెడి యుత్సవాదులు మహాత్మున కెంత

సంతృప్తిని కాంతిని గలుగజేయగలవో ప్రజలు నిర్ణయించవలసి యుండురు. నిర్మాణకార్యవిధానము మహాత్ముడు జేయుటనకు బోవునపుడు నేయుతము ఖద్దరుమీదను దృష్టిని లగ్నము చేయుమని యుపదేశించెను. కాని మహాత్ముని బంధనముతో నాయకులదృష్టి ఖద్దరునుండి మరలినది. శాసన సభలకును రాజకీయాందోళనమునకును బ్రసరించినది. నిర్మాణవిధానము వెనుకకు బట్టినది. అధికారులు నిర్బంధ ప్రస్థానమును యథేచ్ఛగ సాగించిరి. మహాత్మరంగములుగను పొంగిపొరలిన ప్రజా తాహము మందగితిని బట్టినది. ప్రజలు నిశ్చేష్టతను వహించిరి. రాటములు మూలబడినవి. ఖద్దరు నిర్మాణము ఖద్దరుధారణము తగ్గినవి. హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగము దుర్బలయు క్షయమైనది. నాయకులయందును ప్రజలయందును సంయోగము శిథిలమైనది. నాయకులు నిర్మాణకార్యవిధానమునకు వ్యాఖ్యానములను జేయుటయందు సామర్థ్యమును జూపినను నిర్మాణకార్యవిధానము మాత్రము నిరుత్సాహజనకముగనుండెను. నాయకులును ప్రజలును కాంగ్రెసు సభ్యులను జేర్చుటయందును స్వరాజ్యనిధిని సమకూర్చుటయందును ఖద్దరుప్రచారమునందును మందగితి నవలంబించిరి. నిర్మాణకార్యవిధానమునందు గలిగిన మందగమనము స్వరాజ్యప్రస్థానమును మందగింపజేసినది. గాంధీ మహాత్ముని విమోచనము ప్రజాహృదయము నావరించిన మాంద్యమును బోగొట్టి నూతనోత్సాహమును గలుగజేయుచున్నవిధమును దేశావృతమైన మహాసంచలనము విశదము చేయుచున్నది. రాటములు తిరిగి యాడుట కుశక్రమించినవి. ఖద్దరునకు వ్యాపకము కలుగుచున్నది. స్వరాజ్యనిధికి వసూళ్లగుచున్నవి. సభ్యులు చేరుచున్నారు. కాని దేశావృతమైన మహాసంచలనము బాగుగను కార్యరూపమును దాల్చినగాని స్వరాజ్య ప్రస్థానము సఫలము గాజాలదని గతకాలానుభవము విశదముచేసినది. ఆ యనుభవమునే కాకినాడ కాంగ్రెసు పునఃప్రతిపాదనమును జేసి ప్రజాదృష్టిని నిర్మాణ కార్యవిధానమునకు మరల్చినది. గాంధీ మహాత్ముడును నిర్మాణకార్యవిధానస్థితివిషయమై నాయకులను ప్రశ్నించుచున్నాడు. గాంధీ మహాత్ముని సంకల్పమును కాకినాడ కాంగ్రెసు తీర్మానమును సఫలముచేయుటకు గాంధీ మహాత్ముని విమోచనమును వ్యాధిగ్రస్తతయను మంచి యవకాశములను గలుగజేసినవి. భగవద్దత్తములైన ఈ యవకాశములను ఆంధ్రమహాజనులు సఫలముచేయుటకు వెంటనే పూనుకొనవలసి యుండురు. కాకినాడ కాంగ్రెసు తీర్మానమును సఫలముచేయవలసిన విధానమును బెజవాడయందు గూడిన యాంధ్ర రాష్ట్రజాతీయోపసంఘ సమావేశము నిర్ణయించినది. స్వరాజ్యనిధి సమకూడవలసి యున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యులు గావలసియున్నారు. ఖద్దరు ప్రచారము గావలసి యున్నది. గాంధీ మహాత్ముని విమోచన మీవిషయములను సఫలముచేయుటకు గొంత యుత్తేజమును గలుగజేసినది. దేశమునందు ప్రబలిత యుత్సాహమును సఫలముచేయుటకు కాకినాడయందు గూడిన కార్యనిర్వాహకసంఘము నిర్ణయించిన నిర్ణయములు సాధనములుగ నున్నవి. కార్యనిర్వాహకసంఘము నిర్ణయించిన నిర్ణయములందు గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి ప్రజల దృష్టిని నాకర్షించవలసియున్నది.

గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి

ప్రజలకు గాంధీ మహాత్మునిపట్ల గల భక్తి విశ్వాసములకు దిగంతవ్యాప్తములైన గాంధీ జయఘోష

ములు నిదర్శనములుగ నున్నవి. ఈ జయఘోషములను కేవలము మాటలతోగాకను చేతలతో సఫలము చేయుటయే గాంధీ మహాత్ముని యారాధనమునకు నిదర్శనముగ నుండగలదు. భక్తి త్యాగమే నిదర్శనముగ నున్నది. నిర్వికార నిరంజనుడైన పరమాత్మునకువలె మహాత్మాగమూర్తియైన గాంధీ మహాత్మునకును పూజాద్రవ్యములు పూజించుటకు నిరుపయోగములు. ప్రజలాత్మసంతృప్తికి పూజాద్రవ్యములను సమకూర్చి దేవునిచేరుపెట్టి తాము నుఖము ననుభవించుచున్నాడు. భక్తప్రియుడైన పరమేశ్వరుడును ప్రజానందమునందు స్వయముగ నానందము ననుభవించుచున్నాడు. భక్తులు భగవంతుని కైంకర్యమునకుగాను చేసెడి పదార్థము లన్నియును భక్తుల యానందానుభవమునకే వినియోగపడుచుండును. గాని భగవంతుని స్వీకృతభాగమునకై వినియోగపడవు గాంధీ మహాత్ముడు భారతీయుల యుద్ధరణమునకును మానవ కల్యాణమునకును మహాత్మాగమను జేసినవిధమును మహాత్ముని నిత్యచరిత్రము వేయికోళ్లను ప్రకటించుచున్నది. అట్టి మహానుభావుని కైంకర్యమునకు సమర్పించిన ద్రవ్యమంతయును సమర్పించిన వారల ప్రయోజనములకే వినియోగించును. గాని మహాత్ముని ప్రయోజనములకు వినియోగ పడదు. అసహాయోద్యమముయొక్క యారంభదశయందు ప్రజలు గాంధీ మహాత్మునకు వేసకువేలు ముడుపులను కట్టుములను కానుకలను చెల్లించి యానందమును కల్యాణమును ననుభవించిరి. గాంధీ మహాత్ముని విమోచనానంతర మట్టియానందమును శుభమును ననుభవించుటకు తిరిగి మంచితరుణము సంప్రాప్తమైనది. ఈతరుణమును సఫలముచేయుటకు గుజరాతిప్రజలు పడిలక్షలరూప్యముల పూజానిధిని సమకూర్చుటకు నిర్ణయించిరి. ఆంధ్రులును వారి శక్తికి దగినటులు లక్షరూప్యముల పూజానిధిని సమకూర్చవలయునని కాకినాడయందు గూడిన కార్యనిర్వాహకసంఘము నిర్ణయించినది. దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు ప్రజలకు జేసిన విన్నపమీ నిర్ణయమును విశదము చేయుచున్నది. గాంధీ పూజానిధికి అన్ని మతములవారును షక్షములవారును కులములవారును జాతిమతకులవివక్షలేకను పూజా ద్రవ్యమును సమర్పించుట కభ్యంతరము లుండజాలవు. మానవకల్యాణమున కార్థసమర్పణముజేసిన గాంధీ మహాత్ముడు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును క్రైస్తవులకును, బీదలకును భాగ్యవంతులకును, స్త్రీలకును పురుషులకును, తెల్లవారికిని నల్లవారికిని సకలజనులకును పూజాపాత్రుడుగ నున్నాడు. ఆంధ్ర ప్రజలకు గాంధీ మహాత్ముని పట్ల గల భక్తి విశ్వాసములను ఆంధ్ర హృదయము విశదము చేయుచున్నది. ఉదారస్వభావముగల ఆంధ్రులు రెండుకోట్లు నానాప్రాంతములందును నివసించుచున్నారు. ఒకలక్షరూపాయల గాంధీ పూజానిధిని సమకూర్చుట రెండుకోట్ల యాంధ్రులకు సులభమైన కార్యముగ నున్నది. శ్రీమంతులును సామాన్యులును స్త్రీలును పురుషులును జాతిమతభేదభావములను వదలి గాంధీపూజానిధికి యథాశక్తిని పత్రము పుష్పము సమర్పించి కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి నిర్ణయమును సఫలముచేసి యన్వర్థముగ గాంధీ మహాత్ము నారాధించి స్వధర్మమును ఆంధ్రుల గౌరమును గాపాడుకొనుటకు భగవంతుడు దోడ్పడు గాత!

— 〇 —

అకాలీల యిబ్బందులను విచారించుట కొక సంఘము నేర్పరుపవలయు నని సర్దారు గులాబ్ సింగుగారు దెచ్చిన తీర్మానముపైని నిన్నటిదినము హైందవశాసనసభలో చర్చ జరిగెను. ఈ చర్చకు ఫలితముగ జయితో విషాదసంఘటనము గూర్చి, ప్రభుత్వమువారు నిజసందర్భముల దెలిపెద రని యూహించినవారి కాశాభంగము గలుగకమానదు. పంజాబు సభ్యులగు కాల్యర్స్టగురు మాత్రము సిక్కులతో సానుభూతిని జూపిరి పంజాబు శాసన సభలో నీ విషయమై ప్రస్తావించుచో, పంజాబు ప్రభుత్వమువారు సాదరభావము జూపెద రని, వీరు పలికిరి కాని పంజాబు శాసనసభలో జయితో విషాదము గూర్చి చర్చించ గూడదని అధ్యక్షుడు నిర్ణయించెను పంజాబు ప్రభుత్వమువారింతవరకు, అకాలీల పట్ల నెటుల ప్రవర్తించిరో జెప్ప నవసరములేదు. వీరు మొదటనుండియు జాగరూకతతో ప్రవర్తించి యున్నచో, ప్రస్తుత విషమస్థితి తలస్థించెడిది గాదు కాల వర్తుగారి ప్రసంగము బట్టియే అకాలీలు పెక్కు యిబ్బందులకు లోనగుచున్నటుల గ్రహింపవచ్చును కాల వర్తుగారి శుష్క-సానుభూతివలన నినుమంత యు ప్రయోజన ముండిదు పంజాబు ప్రభుత్వము ధారిష్టుడయినను మేల్కొని, అకాలీల పట్ల నిజ

కాలనీలమృత్యుగ భామసుగారు ప్రతిపా
దించుచున్న ఆఫ్రికావిధానమునకును, కన్ఫర్మేటీపు
లవలబొంపనెంచిన పద్ధతులకును, తారతమ్యము
గనుపింపదు. ఆకారణముచే కాపైక్ ఆరమ్ము బీగో
రుగారు వీరిని స్తుతించుట వింతగాదు. భారతీయుల
విషయమై, వీరికి బలవంతము గలుగవచ్చు ననియు,
దానికిలాంగక స్వతంత్రముగ మెలగవలయుననియు,
భామసుగారిని ఆరమ్ముబీగోరుగారు హెచ్చరించు
చున్నారు. భామసుగారవలంబించదలచిన పద్ధతి
యేమి? ఆఫ్రికావాసుల క్షేమమే తమకు ప్రధాన
మట. తక్కినవన్నియు దీనికిలోబడియుండునట. అటు
లగుచో, యూరపియనులకు సర్వాధికారములను,
సర్వస్వాతంత్ర్యములను ప్రసాదించుటే ఆఫ్రికా
వాసులరక్షణార్థమై యూరపియనుల కిట్టిహక్కులను
ప్రసాదించవలె గాబోలు! ఆఫ్రికావాసులను తెల్ల
వారెంతవరకు బాగుచేసిరో, కెనియా దక్షిణాఫ్రికాల
చారిత్రము దెలుపకనే దెలుపుచున్నది. ఆఫ్రికా
వాసు లింకను యధోగతియందున్నారు వారి నడు
గున బడవైచి, తెల్లవారు స్వలాభముచు పెంపొం
దించుకొనుచున్నారు ఆఫ్రికావాసుల రక్షణయను
సమాధానము, భారతీయుల నణగదొక్కట కేర్ప
డినదే కాని వేరుగాదు. లేబరు మృతులగు భామ
సుగారు గూడ యిట్టి బూటకపు సిద్ధాంతము సాగిం
గించుట మిగుల శోచనీయము. ఆఫ్రికాలోని భార
తీయులకు భగవంతుడే దిక్కు అన్యాయములకు
లాంగక బాధల ననుభవించుటచేతనే, ఆఫ్రికా
భారతీయు లాత్మశారవమును నిలుపుకొన గలుగు
దురు వీరిని రక్షించుట కయినను, హైందవులు
నడుముగట్టుకొని, భారతమామికి స్వరాజ్యమును
సంపాదించుట యత్యవసరము స్వాధీనభారతవర్షపు
ఆదేశమును గాని దక్షిణాఫ్రికా పరిగణింపదు.
పరాధీనులగు భారతీయుల మొరలను లెక్కపెట్టదు.

సర్ మూలాం హేయిలీగారే, పంజాబు
గవర్నరుగ నియమించబడిరి. అకాలీ వ్యవహారము
విషయమై వీరు గావించిన ప్రసంగముజూచిన, వీరి
పరిపాలనక్రింద పరిస్థితులు చక్కబడునని దోచడు.
హేయిలీగారు ముందుగనే జాగ్రత్తపడి, తాము
గవర్నరుగ దీసికొనెడి చర్యలను ప్రస్తుతోపన్యా
సము బాధించదని నుడివిరి. హేయిలీగారి బోలు,
సివిలసర్వీసు అధికారులను, పంజాబు
పంటి ముఖ్యరాష్ట్రమునకు గవర్నరుగ నియమించు
టలో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు దూరదృష్టిని
జూపరయిరి హేయిలీగారికి, ప్రజాశయములపై
సానుభూతి లేదని వారి పలుకులబట్టి గ్రహింపవచ్చు
ను ఇంతకుపూర్వము హేయిలీగారు శాసనసభలో
గావించిన ప్రసంగమును, లాన్సుబరీగారు డెయిలీ
హెరాల్డుపత్రికలో ప్రకటించియుండిరి ఇట్టి వారు
పంజాబు స్థితిని మరింత విషమదశలోనికి దెచ్చెద
రేమోనని భయము గలుగుచున్నది. అకాలీప్రశ్నను
విచారించవలయునను సూచనను హేయిలీగారు
నిరాకరించుట వింతగాదు. హైందవశాసనసభవారికి
పంజాబు శాసనసభకు నలహానిచ్చుట కధికారము
లేదని వీరి యుద్దేశ్యము. అకాలీప్రశ్న పంజాబు
పరిపాలనా ఫలితములలో నొక్కటి పంజాబు
పాలనా స్వభావమునందు వెనుకటికి నిపుటికిని
మార్పు గనుపింపలేదు. అసహాయోద్యమమును
చారంబించుటకు, పంజాబు సమస్య యొకముఖ్య
కారణము. దీనిని పరిష్కరింపవలసిన భారము,
భారతీయులపై నింకను గలదని గ్రహింపవలెను.

నా భాస త్యాగ్రహము

28వ తేదీని మరియొకజత 500 మంది
జయిటోకు బయలుదేరుట నిశ్చయము

కొంతమంది స్త్రీలనుగూడ అరెస్టుచేసిరి

కలకత్తాలో జరిగిన బహిరంగసభలో నిట్టియాజ్ఞల నుల్లంఘించుటయే ముఖ్యకర్తవ్యమని
దేశబంధుదాసుగా రుపన్యసించిరి

ఒక స్త్రీ తిబ్బీసాహెబు గురుద్వారము నధిష్ఠించి పురుషులను ప్రోత్సాహపరచుచు నుపన్యసి చెను
జయిటోలో నొక మేజిస్ట్రేటు ప్రత్యేకముగా విచారణచేయుచున్నాడు

21వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు అకాలీజత
కూడ 500 మందియు బార్దోలందు బయలుదేరి, వారికి ముందు
భాగమున మోటారులలో దాక్టరుకవలూ ఆచార్యగిద్వారీ జతుం
ను (అమెరికాదేశీయుడు) గా డ్రుండిరి. జతను పరిశీలించి నేల
లోనికి ప్రత్యేక సడలించుచుండిరి. శాఖా సరిహద్దులకు మోటారు
లందు వెళ్లగానే జతవారి రాకను చూచుచున్నట్లు కనిపించిరి. తగిన
ప్రతిఘటన నివటనే యావధిలైన జమంతుగారు తొలగా
మోటారు బండి న చట కాపిరి అకాలీ
జత 500 మందితోగూడ కుమారు 50000 మంది వారి
చుట్టును నిండియుండిరి. ఈ సమయమున చాలమంది పొదుగు
పొడి కర్రలను కట్టుకొని జతకు ముందు సడలించుచుండిరి వారి
పూర్వమును పరిశీలించిన పిమ్మట మోటారుబండిని ముందుకు
సడిపిరి అంతట ఉద్యోగులందఱు సరిహద్దు దాటి రాగూడదని
తెలిపి మోటారు బండి కాపిరేసి అంతలో జత యను యితర
జనసమూహము నచటికివచ్చి ఉద్యోగుల ఉత్తరవులకు పొడిప
కుండ ముందుకు సాగిపోయెను కొందరాండ్లము నై కోద్యోగు
లను తీర్చివేయు చదివినట్లుగాని దానిభావము జనులకేమియును తె
లిసియుండదు.

అంతలో నైనికులు తుపాకులను కాల్చిరి. ఆ
జనసమూహమునకు చిట్టచివరనున్న వారు కొందరు తుపాకుల
ధ్వనిని వెనుకకు తరుగిడిరిగాని చాలమంది ఆకాలీజతో నిష్ఠ
యముగా ముందుకు సడలిరి. శాఖా చాలమంది క సరక్రము
ముల వారు జారించిరును తెల్లపొగలని పట్టుకొనిరి. మధ్య
భాగమున జరియును చుట్టును జనసమూహము నుండెను. మూడు
నిమిషములసేపు తుపాకులను కాల్చిరి అందువలన కొంతరికి
తెల్లపొగ తగిలినది అంతట తుపాకులను కాల్చుట మాగివేసి
గాని జతయను జనసమూహమును ముందు సాగిపోవుచు
యియుండెను, అందువలన మరల తుపాకులను కాల్చిరి.
రెండవసారి పొచ్చుచుండి కి గుర్తు దెల్పబడి గిరెను.
నేను జతకు వెనుకభాగమున నుండి, కుమారు 15 మంది కని
పోయి యుండుట, 50 మందికి గాఢము లగిరియు
ముందుకువచ్చువారు చెప్పిరి

మరల తుపాకులను కాల్చుచు నెవరిగాని ఆర్మీల
నైనికులు గుర్రములకు ప్రజలనైకి భుమికించుచు వారిని కలిమి
అప్పటికి జతవారును కుమారు 15 వేలమంది ప్రజలను తిబ్బీసా
హెబు గురుద్వారము వచ్చేరి అచట గాఢము తగిలినవారికి
దాహకాంతి చేసిరి. ఒకబండిను ఆహారమునుమోయుటకు
వారిలతో కట్టకడిసికొనిపోగలిగిరి తగిలిన బండలలో
వచ్చుచున్న దేరాము ఆహారపదార్థముల యితర సామగ్రిలను
మున్నగువాని పట్టించి పోలీసువారు వశపరుచుకొనిరి ప్రజల
నందరిని తరిమివేసిన పిమ్మట పోలీసువారు జతవారిని వచ్చుకొనిరి
వారిని కర్రలతో కొట్టినయ్యు, కొరతవేసినయ్యు, భేరులుకు
కాళ్ళకు లిగియుట్టి ఎడ్లబండలపడవేసి తీసికొనిపోయిరుని
యెచుచువారు చెప్పిరి. మోటారులలో నీరుతోడుకొనకుండ
నిరోధించిరి తిబ్బీసాహెబు గురుద్వారమునందున్నవారి నంద
రినిగూడ తెడలిపొమ్మరి. వారిగతియేమయ్యెనో చెప్పబలను
పిమ్మట మోటారు బండి అచటకు రాగా
కేవల గిద్వారీగార్లును గూడ అరెస్టుచేసిరి. తుపాకులను కాల్చు
ట మానివేయువరకును నేను జతకు వెనుకభాగమునంకె యుండి
అంతయును చూచు చుండినని యొక భావకోరు టిబ్బీసాహె
బు ప్రతికట ప్రాసిరి.

కలకత్తాలో బహిరంగ సభ

దాసుగా రభ్యతపహించిరి

జయిటో దారుణములనుగూర్చిన తీర్మానము
నిష్కల ప్రార్థనలు ప్రకారము 24వ తేదీ ఆదివారమునాడు

కలకత్తా నగరమున హరిదేవపాస్కలో దేశబంధుదాసుగారిసభ్య
తుత్తరేంద్ర బహిరంగసభ బరిగిసది 200కాన్వూఅకాలీజతవారు
2000 మంది బలియా కంజనుండి వారులుండి యూరేగింపుతో
కాలీయగిరిములను పొదుచు నచటికి వచ్చిరి. వారి వెనుక
నిష్కలు లుని దున్నులను కృపాణులను ధరించి వచ్చిరి. నిష్క
స్త్రీలును చాల వారిలకును గూడ యూరేగింపుతో వచ్చిరి
తేజబంధుదాసుగారి రాక కొంద మూల్యమైందున చాలా
కాళ్ళమునుండరు చక్రవర్తిగరు మొదట నభ్యతపహించిరి
చక్రవర్తిగారు ఉరుదుభావము నుపన్యసించి, మరి వెళ్ళు
మరిగూడ నుపన్యసింది పిమ్మట దాసుగావచ్చి అభ్యతప
హించిరి.

తీర్మానము

“కేవలము మతసంబంధ మగు ఆరాధనను సులువులకు
గంగానారు గురుద్వారములకు బయలుదేరిన మామీదు
అకాలీ జతవైని తుపాకులను కాల్చుట దారుణకృత్య మగుటచే
కలకత్తా నగరములకు మీ శత్రువు మహమ్మదీయులు నిష్కలు
మున్నగు వారలతో కలసి యుగళమున ప్రతీకారముచేయు
తమ మతమునకు ఒకమీద జీవితములన్నియును క్షయమున
పీరులును దొర్లుచున్నారను గు ధర్మాలు అకాలీ జత నత్య
ధోమగు సాహసభావో వెల్లడించుచున్నార” అను తీర్మానము
అభ్యుక్తులు కొందఱును నిర్ణయమున వారుగా గణపించిరి

“స్వరాజ్యమును పడయుటకు భాగీములు చేసే మన
పరి. ఆకాలీజతలు స్వరాజ్యముగా ముందుగా తాము
గారి మాపు నాకూరు భారతదేశము నాస్వాతంత్ర్యములను
మిమ్మరి యోగింపుజలపిడించుచున్నార, ఇట్టికత్తవుల
భగవదాజ్ఞలకు గృతికత్తముగాన దేశీయు లీ గుర్తువులను
కట్టుకొని తిరస్కరించువలెన దొర్లుమును తరిమివేసిన కాంతి
పిమ్మట నిష్కలు ఆరాధనానిరోధించుచు తమ తేజ
యమున కేగుచుండిరి నామకమరకటను నిష్కలను
తొలగి విడిచి తామేమో తామేమో నిష్కలద
ప్రార్థనలను అట్టిచేసికొనికొని నిట్టికత్తవు
లు నిష్కలించుటయే కీర్త్యకత్తవు మహమ్మదీయులలో
గూడ నెవరిగాని ఉద్యోగిగూడ స్వాతంత్ర్యమును మూలక
జోక తులకలిగింకొనకున్నార భావతీయులు తమ ప్రాంత
మున నైకము లెక్కని ఒక నిట్టియుత్తరమును పట్టి
కలిగి యొక నిష్కల విజయమును దొర్లుకొనిరి గు
సహాయముచేయుట విజయము తగిలిన దని జగద్వికటకు
చెప్పిరి” (దొర్లుకొనిపోవటమునమోద్యమమునకు విజయ
మును గాక అను జతభ్యుక్తులు) అని దాసుగారు నడిపిరి

పంజాబుశాసనసభ

జయిటో దారుణములనుగూర్చిన తీర్మానము

21వ తేదీని జయిటోలో అకాలీజత వైఖము తుపాకు
లను కాల్చిరి అది చాల ముఖ్యమయ్యుగాన ముందుగాదానిని
గూర్చి చర్చ జరగవలెనని 26వ తేదీ పంజాబుశాసనసభలో
సర్దారు యోభింకుగా రుపపాదించగా ఇది క స్థాపనమునకు
బంబింపిన విషయము గాన దీనిని శాసనసభలో చర్చించ
విజయభి అభ్యుక్తులు తీర్మానమును నిరాకరించెను (అ.ప్రె)

స్త్రీలనుగూడ అరెస్టుచేసిరి

ఆయుధములుగూడ దొరికెను.

శాఖాద్యోగులచే అరెస్టుచేయబడినవారిలో కొంతమంది
స్త్రీలుగూడ మున్నురు. ఒక స్త్రీ తిబ్బీసాహెబు గురుద్వారము
వైకిల్ల పుత్రముఖ్య ప్రోత్సాహపరచుచు నుపన్యసిచెను
ఉద్యోగులకు వెనుకగా చాలకత్తలును కర్రలను గూడ గొట్టె

ను దొరికినవి వారి నన్నిటిని తీసికొనిపోయిరి జయిటోలో నొక
మేజిస్ట్రేటు ప్రత్యేకముగా విచారణ చేయుచున్నాడు

ఆన్వర్ణ పత్రిక

సంపాదకుని అరెస్టుచేసిరి

ఆన్వర్ణలో శ్రాత్రిగా ప్రకటించుచున్న ఆన్వర్ణ
అను ఆంగ్ల వారపత్రికా హాద్రజాలమునకు ఓంకార్
ముద్రాణాలయములు పోలీసువారు సోదాయాని కొన్ని
కాగితములను తీసికొనిపోయిరి ఆ పత్రికకు సంపాదకుడు ఓం
కారానందస్వామిని పండిత దుర్గాదాస వైదుగారిని అరెస్టుచేసిరి.
ఈ స్వామి కంకడతీయుడగు సత్యాగ్రహ ప్రస్తుతము కాన్వర్ణమున
నివసించు చున్నాడు. అకాలీజ యుద్ధమును గూర్చి వీర
అభిమతములను ప్రసంగమున చేపిరి యుద్ధస్వామిలను
చానినయ్యు వారి సరెస్టు చేసిరి

మహాత్ముని సందేశము

శిరోమణి సంఘమువారి ఏర్పాటు

మొట్టమొదట మరయొక జయిటోకు పంపవలదని జహాత్ము
దొక ప్రకటనమును చేసెను శిరోమణి క ఘనవారికి తెలిసినది
గాని ఆ ప్రకటనము వారికి చేరలేదు. తక్కిన సమయందట నంగీ
కరించి గాని ఆయేర్పాటు నిపుడు ముగ్య పీఠాలందు అంతయు
నిధిగత నిధిమైయున్నది కాన 28వ తేదీని జరియొక జత
500 మంది జయిటోకు బయలుదేరుట నిశ్చయమున శిరోమణి
సంఘమువారు ప్రకటించిరి

శిరోమణిసంఘమువారికి శిక్షలు

ఇద్దరికి ఛెరిరెండెండ్లు కరికశిక్ష వేయబడెను

శిరోమణి శాస్త్రసంఘాధ్యక్షుడగు సర్దారు రావల్సింగు
గారిని పూసర్వధుడగు కైసింగారిని నిష్కలకత్తవులతో
ఛెరిరెండెండ్లు కరి శిక్ష వేయబడెను ఛెరి 200 యాహ
ములు జుర్రానాల్లి/ప చోరీనాల్లిగు నెలలకు కరి శిక్షకు
నవేయబడిరి (అ.ప్రె)

కిచలూగిద్వానీగార్లఅరెస్టు

లాలాలజపతిరాయిగారు

“మొండిత-పరలూ-పరలూ” స తానంగార్లు
కొన్ని కాలములను ఆరెస్టుచేసిరి ఆరెస్టుచేసిరి ఆరెస్టు
యిపుడు ఆచార్యగిద్వారీ దాక్టరుకవలూగార్లకువాడ అక్రమ
ముగానే అరెస్టు చేసెనని తెలియవచ్చిన సంకతులను
బట్టి నేను చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. త్యాగేష్వర
మునకు శాఖా స స్థాపనకు కేంద్రము పోదావినను గూడ యి
దియాదొరకనవా గిలుల నిరోధించు చున్నార దీనిని మన
మొదలమూలమును ప్రొంపగూడకు కిచలూగిద్వానీగార్లు అకాలీ
జతలని యుగళ వారిని అరెస్టుచేయుటకు వారణమేమియు
కాదగు న్యాయమును పైన్న విలేఖాయగు జిరలమగారిని
గూడ నిశ్చయించుకొని (కామ) వారిలు
కొరింపి మున్నాలో నియమాల ఉన్నాను దీని మన
నిట్లు చేసికొనరాదనుట శిరోమణి కిర్రాస్వరము నిర్ణ
యించుకొనకునాల్సిగాను ఉట్టిన” లాలాలజపతిరాయి
గారు నుడిచిరి (అ.ప్రె) కా-27-1-24

మహాత్ముని సందేశము

బాగుగా నిద్రపట్టినది

కాంధిమహాత్మున కారోగ్యాభివృద్ధి కడు మంద
ముగా కలుగుచున్నది కలిగినంతవరకు సిరయుగానే
కలుగుచున్నది 24, 25 తేదీలు రెండురోజులును
బాగుగా నిద్రపట్టినది. క్రమక్రమముగ శరీరదారు
ధ్యముగూడ కలుగుచున్నది. (అ.ప్రె)

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగంధములో జర్మనీ వారణ, యోగవృత్తి
హస్తలాభములు, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంద్రకాశ్రుము,
భూతదైత్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టకేక తమా
షాలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు ఇంతే గాక మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
సమాధియగుట, శరీరములైన తలకాయలచేత మాంసలాంఛనము
భూమిపైను గలముయెత్తున గాతీలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములున్నవి ఈ గంధ
మును చదివిన అభ్యుద్యుతముగా మేటికే చేయగలరని గూర్చి
యెచ్చుచున్నాము దీని ధర రూ 4.00 లు. (211888-8)
జి. అ. తే. బాగోపాలాచార్యుడు, విజ్ఞానోక్త, గుంటూరుజిల్లా

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వార్తలు

ఆలివియరు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—రాండులేబిలు కాన్పు రెన్సు తీర్మానముల ప్రకారము భారతదేశములో నిపుడు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారికి బాధ్యతను వహించవలసి ప్రభుత్వసభలో ఆలివియరు ప్రభుత్వ నుడివెను.

ఆలివియరు ప్రభుత్వ ప్రత్యేకముగ జెప్పబోవున దెద్దియులేదు

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—ప్రభుత్వసభలో తెలియజేయు సమయముననే కామన్సులలో గూడ భారతదేశ కృషివారమును గూర్చి జేపబడునా యని యడుగు ఆలివియరు ప్రభుత్వ ప్రత్యేకముగ ఏమియు తెలియజేయుట లేదని వచ్చునట్లుగారు ప్రభుత్వము నిడిరి. ఏదో అడిగిన ప్రశ్నకుమాత్రము ప్రభుత్వము నిచ్చెనను. కాన్పు ప్రత్యేకముగ ఈ విషయమును చర్చించవలెనని గోయరులేని అందులకు నుయ్య ఏర్పాటులను జేసెనను, ప్రభుత్వమువారు నిరంతరము భారతదేశ కరిగితులను గూర్చి ఆలోచించుచున్నారని.

ఇండియా కార్యాలయమువారు భారతదేశమునకు ఉత్తరపును బంపుటకు ముందుగనే కామన్సులలో తెలియ జేసెదరా యని హోప్రుసెంట్సుగా రడుగు అట్లే అభిప్రాయము నిచ్చుటకు వీలులేదనియు, దీనికి కారణము ప్రభుత్వమువారు ఇండియా గవర్నమెంటువారిలో ఆలోచించుటయే అనియును ముగిసెనట్లుగారు బదులిడిరి.

1919 ఇండియా ఆక్టును కరిగించుటకు కట్టించిన కామన్సులలో చర్చించుటకు ముందే కరిగించుటకు జేయరి తెప్ప గలరా యని యడుగు ఆలివియరు గొప్పమాన్యున కలగజేయునట్లు ప్రభుత్వమువారిలో ఎన్నిటికిని జెప్పకుండ జేయవలసి ముగిసెనట్లుగారు బదులిడిరి.

మంచితరుణము

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—నేడు ప్రభుత్వసభలో జెప్పబోవు సంగతులకు ముందుగ పరిశీలనను నింపజూకనము గావించుచు డియరీ హెరాల్డు ప్రకటించుచున్నది: కొన్ని సంతకములను నుండి భారతసమస్యను పరిష్కరించు ఇట్టి అవకాశము లభించలేదు. ఢిల్లీలో హాయిలీగారి ప్రసంగము విచారకరము. ఆకాలి కవులనుగూర్చి ఆయన ఆంధ్ర మాన్యురముగ కృతకచారింతుట గూడ తోచనీయదు. హాయిలీగారి అభిప్రాయము భారతదేశమునకు ఉపకార మునించుకొనను. కరిగదా అయ్యది గొప్ప వరాధనముగ నున్నది. నెహరు, దాసు, గాంధీ ప్రభుత్వము కార్యక్రమ ప్రభుత్వముతో సహకారముగ పనిచేయుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. ఆంధ్రనుండి వచ్చు సహకారమునకై ఎవరు బాచుచున్నారో, ఆలివియరుగారి యుపకారమున లీ సంది యముల నన్నిటిని వారదోయవని హెరాల్డు ప్రతి తలంచుచున్నది.

సోవియటులు జాతీయమితిలో జేరదలంపలేదు

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—ఉదయం 12-45 రైగానుండి టైముపత్రికా విలేఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. జాతీయమితి సామ్రాజ్యకముని కాంక్ష గలది యగుటచేతను చిన్నజాతులను అణచుటకు గొప్పజాతికి తోడ్పడు సాధన మగుటచేతను సోవియటు ప్రభుత్వమువారు జాతీయమితిలో జేరుటను గూర్చి తలంచుటయేలేదు. (ఆంధ్ర టైముస్.)

సామ్రాజ్య సాకాశము విధానమునుగూర్చి ప్రభుత్వము వారిలోచించుచున్నారని ముగిసెనట్లుగారు ప్రభుత్వము గొప్పది.

భారతదేశ సంస్కరణములు

సంవరణ విషయము

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—మాంటువర్డు సంస్కరణ విధానమును ఎటుల పనిచేయుచున్నదో కనుగొని రక్షణము ఇంకను సెక్యురనియోజనాధికారము నిచ్చుటకు వీలుగనో తెలియజేయుటకు ఏదైన కమిషను నొకదానిని నియమించెదరా యని రామన్సు సభలో ఇండియాసమాజము ప్రతి సేకరుగా రడిగిరి.

ఈవిషయమై తీవ్రముగ ఆలోచించుచున్నారనియు, మరల తీవ్రముగ ఇంకొకసారి యడిగిన ప్రశ్నలైనను నిచ్చెనమనియు రామన్సు సభలో బదులిడిరి.

భారతసంస్కరణవిధానమును త్వరలో మార్పు జేయుచి 1919 చట్టవిధానమును తీసివేసవలసి యభిప్రాయము 40 మేజీ కలెక్షనుగా రడుగు అటులగ్గము జేసికొనరాదనియు ఈవ్యవహారమునందు ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ ఆలోచించుచున్నారని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముని విచర్చునగు ప్రభుత్వము నొసరి.

రాజకీయమునకు నేర్పాటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించుకొన్నచో ఆప్రకటనమునకు ముందుగ రాజకీయమునకు నేర్పరచు విషయము మైచర్చించుటకు కామన్సులలో అవకాశము నిచ్చెదరా యని విచర్చక ప్రభుత్వము అడుగు ఈసూచనను ఆలివియరు ప్రభుత్వము కండజేసెనని విచర్చునగు తెలియజేసిరి.

భారతదేశములో నియోజకవర్గమువారు భారతీయులతో మాటికి ఇద్దరు అభిప్రాయమును మార్చుట తెలియజేయుచున్నారని తెలియునా యని కర్నూలు మాన్యురమువారిలో అడిగిరి.

అవును. అన్ని కెడెదిట్లులలో అది ఒకటి అని విచర్చునగు రడిగిరి.

ఈజిప్టులో బోలిషివిజం

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—కాత్రి 11/25. ఇంకొకరు ఎన్నుకును లేని క్రొత్తసంగతి ఈజిప్టులో గూడ బయటజేసెను. హారి కామిక్ రికపులకు బోలిషివిజమునకు ఇంతిగింకు సంబంధము లేదు. అట్టిది నేడు అవిగూడబోయెను: బోలిషివిజం చిన్నములు పారికామిక్ వ్యవహారముతోగూడ ప్రవేశించినది. అల్జీరియా యానెమ్మలో సమ్మెచేయు రెండు ఫ్యాక్టరీలను స్వాధీనము జేసికొని ఫ్యాక్టరీలను కదిలి రాకున్నచో వైస్రాయును వినియోగించెదమని జెప్పెదరు వారు ఫ్యాక్టరీని విడిచివారెను. వీటి కంటటిసింగు ఈజిప్టులో కమ్యూనిస్టుపక్షమునకు కార్యదర్శకు నున్న అంటాజ్ మరూకగారే కారకులనుచున్నారు. ఇతరు న్నాయకువారి. ఇకదే సమ్మెచేయుటతోడను ప్రభుత్వాధికారులతోడను కాయవారములను జరిపెను. ఇంకొకరు కమ్యూనిస్టు యువదళము ఇంత తీవ్రరూపమును చాల్చలేదు. మన మనుమానించినదాని కంటే ఎక్కువ కట్టుకు గల్గియున్నది. ఈ జిప్టులో ఎంతవర కీయుద్యమము ప్రచారముతో నున్నదో కను గొనుటకు ప్రభుత్వమువారు విచారణ సల్పెదరు.

(ఆంధ్ర టైముస్.)

పలనెనుసమస్య

బాల్కరు విధానమునే అవలంబించెదరు

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—ప్రభుత్వమువారు బాల్కరుగ ఆలోచించి పలనెనుగూర్చి బాల్కరుగారి విధానమునే అవలంబించెదరునియు నివలస పలనెనుతోనున్న సంఘములవారి నిజము మరివిషయక కర్తవ్యములకు భంగముకాదనియు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించి రని భావన గూర్చి కామన్సులలో తెలియజేసి.

పోస్టాసుసమస్య

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—న్యూఢిల్లీలోనూ జేసికొనుచు రిన చెమటనూడ్చి పోషించుకొను పనివారిగతనకంటే తక్కువ విధానము ననుసరించి బీదలకు సహాయము చేయలేనను సత్యము కన్పర్యేతిత్వ సభ్యుడు కామన్సులలో ప్రవేశపెట్టెను. అయ్యది తప్పు విచారణముగను.

ఖరీదాకీ సుకలవీన భృతిని 100000 పానులు తగ్గించిరని తెలియజేసి అంగారాప్రభుత్వమువారు పోస్టు కలెక్షను జేసికొన నిరాకరించిరి. ఈయెత్తమును ఇతరు మున్నాము రాజ్యములవారు భరింపలేనని అంగారాలో అనుకొనుచున్నారని వార్తాప్రతికలుచున్నవి. ఈప్రకారము ఖరీదాకు బదులంపవలెను.

జలసంధుల ఒడంబడిక

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—జలసంధుల ఒడంబడిక యందున్న మరతులను సామ్రాజ్యసభ వారిలోచించిరాజకీయముగ తర్కభావిభాగ్యతయమునకు ప్రమాదముండదనికర్త గారు జేప్పినదానినిగూర్చి జేసికొనుటకు జేపరెటులనున్నదని యడుగు ఈసభవారు చర్చించిన విషయములను వారిసమ్మతిలేనట్లే ప్రకటించరాదని రని ముగిసెనట్లుగారు తెలియజేసిరి. కాన ఇదివరలో ప్రకటించబడిన దాని కంటే తక్కువగా జేప: టుటవీలులేదని. రెక్కలో సంతకేసికొనుటకు అనుకూలించిన సంగతులన్నిటిని జేసికొనియు ప్రభుత్వము వారి కెందు జేసితిమి. జేసికొనియును ఈవిషయమును తమయభిప్రాయమును తెలియజేసిన విషయము 40 ఎడ్వర్డు గ్లెగారు మరల ప్రశ్నించిన అపుడు ప్రభుత్వము నిచ్చుటకు వీలుపడెనని. ప్రభుత్వమువారు ఈసభవారి కన్ని సంగతులను తెలియజేయు నట్లేకొని రని.

అధినివేశపు వైమానిక ఏర్పాటులకు అధినివేశ ప్రభుత్వము లవారికి సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవలంపలేదని కామన్సులలో ముగిసెనట్లుగారు బదులిడిరి.

పెరిషియాలో కాన్సులరు పటాలము

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—పెరిషియాలో నియమించబడిన కామన్సులరు పటాలమునుగూర్చి అనుభవముగూర్చియు, భారతదేశమునకు నియమించుటచే యగు వ్యయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వాకనజేయుటకుగూర్చియు ఈపటాలముల కను అవకాశము అంచనాలుగూర్చియు కామన్సులలో చర్చించిరి.

ఈ రెండు వైస్యముల కను వ్యయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, అంగ ప్రభుత్వమువారు సహాయముగ భరించుచున్నార. ఇది రెప్పనియు అవసర భుక్తి అనియు చాల మంది అజేపించిరి. పెరిషియా నిందుకాఖాయందున్న వైస్యమును మరలించ వలెనని కార్మికసభ్యుడగు కర్నూలు వినియోగముగారిని. అసలు ఏ వైస్యములను తీసివేయరాదని కొంద రనిరి. ఈ విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఒడంబడికను ఏర్పడుచు, కొనవలెనని ప్రస్తుతమున్న ప్రకారము ఇండియా ప్రభుత్వము వారిలో వైస్యవ్యయమును బంతుకొనుట చాల అసౌకర్యమనియు దండగఅనియు ఇంతకంటే నిలవజేయుట విధానమును ఆలోచించవలెనని. ప్రభుత్వము వారు తమ ఆజ్ఞామును నుండియే ఎవకభుక్తిను బాలే భరించుట లాభకరమని పోకానర్ వీనా రినిరి. ఈ ప్రకారము చాలభుక్తి అగ్ని నిల్వ జేయవలసి అసలు కాన్సులరు పటాలముల నెత్తినయు విషయమే లేదని అది కొన్ని సమయములందు చాల లాభకరముగ నుండునూ యూకపీయను అధికారులకు ప్రతివ్యయ గలగజేయుచున్నట్లే ప్రాచ్యదేశములో బ్రిటిషువారి యాటాయించు నమ్మకము పోయినది. కొత్త ప్రభుత్వమువారు ఇప్పుడు వచ్చుచున్న మరల నమ్మకము గలగజేయును. విశేషములవారి గూడ మనయందు విశ్వాసము గుదురవచ్చునని. (కరికశులసత్వ) ఇదంతయు అంగీకరించబడినది.

తురుష్క వైస్యము

యథాప్రకారముబలపడుట

ఎవరినైన ఎదుర్కొను కత్తిగలదు

ఆంధ్ర, ఫిబ్రవరి 26:—కాత్రి 9-15. తురుష్క వైస్యమిప్పుడు ఎవరినైన ఎదుర్కొను కత్తిగలదని కమ్యూనిస్టుగారు తెలియజేయుచున్నారు. కాని ఎవరిని మట్టిడించుటలేదు తమకులేదని కమ్యూనిస్టుగారు వ్యక్తకరించిరి. నేడెట్టి క్రతువునైన తురుష్క సయస్యములు అడ్డంగింపగలవు. మునెసిటడోడు ఇద్దరు కరికవతుల నెదుర్కొని వారిని కలాయనము గాదింపగలరు. నయస్యములను మరలకొత్త ఏర్పాటుజేయుట చాలముభుక్తిమైన పని. దాని నేమేము అనుంభించెదము మేము దానినివిడచావ సంతకము మా జేకమునకు భయమెద్దియులేదు ఎవరునుమమ్మలను కరిభింపవలెను. క్రతువునిదండగ గాని అంతర్భుక్తిమార్గములేదు. దానినిమార్త మెన్నటికిని మరలపోరాదని కమ్యూనిస్టుగారు అనిరి. (ఆంధ్ర టైముస్.)

పార్లమెంటు సభ్యులు పూర్వమువలెనే తమ గుర్తు భుక్తిచేసుండ ప్రయోగము జేయుటకు భంగిని నిర్ణయించి రని తెలియచున్నది.

జిల్లా కలెక్టరు కార్యాలయము - మైసూరు కమిషనరీ
 యాత్రా చర్యల సంబంధమునకును ఇతర వాణిజ్యకార్యములకును

రైతులు

I విద్యావ్యాపనము

రంగనాయకులు: డి. పి. యి. (ఆకస్మికము)
సి. ఎస్. డబ్ల్యు.

“పంచమ లవ” కీర్తి కై వ్రాసిన వ్యాసములందు, విదగ గానియందు “విద్యావ్యాపనము” ను గూర్చి కొంత వర్ణించియుంటిని. చుట్ట ముఁద్రజలకు చదువులు, వ్రాయుట బాతుగా తెలియని తెల్లలు కట్టిన అరకాళము కల దనియు, అంతమాత్రమున ప్రజ తెల్లలు విద్యావ్యాపనం లని తెల్లలు పోవటమాయు, పజలందరికి యూరపియను ప్రజలందరికంటె నైతికవిద్యాభివృద్ధి ను నైతికవిద్యార్థుల హెచ్చుకల దనియు పంక మనము పూర్తి నిరాశపెడి సత్యము లేదనియు, చాల విస్తరముగ, వర్ణించుచు చూపెట్టితిని. తిరిగి యిప్పుడు వాచివయములగుల్చి చర్చింప నగుకర్తము. కాని, ఈ సంస్కృతమున ఆవ్యాపనము జరుగుటకు మంచిది.

వ్యవసాయపరిశ్రమకు సంబంధించిన, విద్యను గూర్చి యాచరించుటకు ముందు వివిధవిషయములం దుపోధాతముగ నొసంగలకు ఎలిమెంటరీ సెంటెరి విద్యను గూర్చి కొంత తెలిసికొందము.

ఎలిమెంటరీ పాఠశాలయందు, “చిన్ని చెట్లను పెంచుట” ను గూర్చి కొంతగా బాసంతు చదువు చేస్తు బడుచున్నది. నేను బాసంతునై యుండగా, ఎలిమెంటరీ పాఠశాలయందు చున్న చదువు చిన్నిటితోక ఈ భాగముమాత్ర మది యుత్సాహము తుట్టించుచున్నది. చుట్టించుచున్నది. విద్యార్థులెల్లరు ఆమడపు మొక్కయొక్క మొదటి అంశము యేమి; ఆమె విసిరితకలూర్చు పెట్టి మొగ్గనితించుచున్నది, తిరిగి విసిరించుచున్నది పెట్టెట్లు తమపాగా లట్లుగా తెనుకొని వచ్చుచున్న దను విషయముల గూర్చి హెచ్చు శ్రద్ధ చేయుచుండెడివారు. కాని తులక గొన్నెన్చి, పొడుగెంత, రంగు తెన్ని యని వర్ణించుచుండు అంతసంతోషము జూచుచు వారున్నారు. ఇప్పుడంత శ్రద్ధ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలయందు పెట్టబెంచుటయందు తీసికొనుచున్నట్లు లేదు. ఇది యెంతయు నద్వదానము. ఏలనన, ముఁద్రజలందు ప్రధానభాగము వ్యవసాయములై యున్నది. ముఁద్రజారు కూడ తెల్లప్పుడు వ్యవసాయము గూర్చి, శ్రద్ధగా వాలోచించుచుండురు. అందువలన, మన బాసంతు వ్యవసాయవిషయముల గూర్చి వినుటకు చిన్నతనము నుండి యలవాటుకలదు. తొలియెకాదకి వ్యవసాయము గూర్చి చుచ్చటించుచు, పిలవండి పాఠశాలయందు భోజనము చేయునప్పుడు యేదో పోర్లనమిది విత్తనములఁ జల్లుటచే నుత్తేగువులను వినుచుకొని వచ్చి వారికి భర్తయలఁ జేసి, విత్తనముల నిలువజులికిం దిసికొని పోవునప్పుడు వాళ్లకుఁ జూచుటలకు వెల్లి విత్తనముల వేయుటఁ గాచునప్పుడే రైతుబాసంతు ఏ గ్రామ వాని యగు వారికి ఆమెతో తానాడుఁ జెందుట లేదు. మేగా ఆప్పుడు కల్లుచున్న నిర్మలానందము ఆప్పుడు దుర్భంసు వ్యవసాయముఁ గూర్చి తెలిసికొనవలయు నను లేజోనమేర మునిబుద్ధి, మరెవ్వరు, ననుకలకు కల్లుచున్నది కాదులను వేరొనవచ్చును ఎందుచేతనను, ఎట్లెట్లు నాడుకొనుటకు, కంటకాలాదులందు దునుకొనుట, తులసి కల్లున, కమ్మగొనుచుకొని యుచ్చుకొనుచు, కాలువనీరుఁ త్రావుటకు తిరిగిండు లాత్తుకొన్న, సకలాభివృద్ధి నెరవేరెని తలంచుటలేదు! “గొ, గొ, గొ, జి, జి, జి” యని, జొన్నచేరుచు, ముచ్చెలవై వడసేలక, గిరున ముటిమాటికి తిప్పుచు, పిట్టలను తోలుచున్న తమవారిగాంచి, ఎందుకొరాలురు అంద మొందుచున్నారు. ఇటుల వారెల్లప్పుడు, వ్యవసాయము, వానిగు బురువులు, అంతులకనులు, వాని నెరవేర్చు కథలనుగూర్చి, తెలిసికొనుచు, ఆలోచించుచు, ఆశ్రద్ధగా వానందము బొందుచున్నాడు. చుట్టలను పెంచుటయందు జొన్నకంతులనుండి విద్యను రాల్చుటయందు, జొరెలనివాళ్లుటయందు, కుటుంబ సభ్యుల సభ్యుల కడుగుటయందు, పొలములందు కీర్తనలపాడుటయందు “వోలొ” యని కేళువేయుటయందు జొన్నకండల నిండెడు దండుకు, యెంత ఆమోదములతో నీవ్వులవేసి విచ్చుట. ఎడవెట్టి దంచి నరువార, నండి ఆమోదము తీయవచ్చును, మనములు, వెనక, పిల్లనినరలు రియాలవేయునప్పుడు, చిత్తకారై వాసలగుల్చి రైతులు సంభాషించునప్పుడు, పినుగుల గూర్చి “అర్దువా, ర్దువా” యని కలుగునప్పుడు, మేఘముల గూర్చి కొందఱు

నీళ్లు త్రాగవోవు అంత వోయలు కుండలలో వాని బట్టుకొని తిందు రని” తన దని రైతులు వర్ణించుచున్నప్పుడు ఈ పంట తీయన నన్నది ఈ భవ తీయనము వచ్చు, రావు అను చుట్టలు జరుగునప్పుడు రైతుల బాసంతు పొందు విషయ గ్రామ్యత కనుకను ఉత్సాహము, ఆతుకత, విద్యాభిలాష ఇంత యని ఆమోదించువారికి దెలియుచో మనవా రనేకులు విద్యాభివృద్ధి లైవారే. మన వారికి పరిశ్రమలందు విద్యను లేవనియు పాశ్చాత్యులెల్లప్పుడు యంతయుల గూర్చి యాలోచించు రినియు అందువలననే వారి పాశ్చాత్యులైవచ్చి మిక్కిలుముగ నున్నదనియు, తలంచి, నిస్సారత కల్గియున్నారు. వారెంతయు భవజెందుచున్నారు. ఆలేశములం దిన్నిటిలో, ప్రధానము వానియందలి, సాంఘిక సంస్థలగుల్చి, ప్రజల సాంఘికాచారములగుల్చి, తెలిసికొనుట కేళ నడుపాడుములు, అన్నటి నాడుకలవలన, నాడుకలెక.

అచ్చటమాత్ర మెట్లన్నది, నిత్యము! మన బాసంతు వాసంతు లాడుకొనుట, వాళ్లను చిన్నదిగా చేయుచుకొని, చిన్నిచిన్ని పొలముగా నేర్పరచి, వానియందు విత్తనముఁ జల్లి వైశాఢ్యమొందు, అంద మొందులేదా? చిన్నిచిన్ని పెట్టె బడ్డను చేయుచుకొని, వానిలో, కట్టి, వైశాఢ్యమెట్టి, మిట్టెల్లములుగా నుండు, కుచ్చే పుష్పివలన, కలల్లకట్టమిడుగా, రొడ్డవ్యాగా, తోలుచు, నుఖముచుటలేదా? ఎంతయంది, వానాకాలము, మట్టి యెడ్డము, ఆమెకుఁ దరముగ, చేయుచు మట్టిబడ్డను వానిట్టి “ఛో, ఛో” యని నడుపుచు, అంద మొందుటలేదు? ఏమి యిదియంద? పారిశ్రామిక విద్యయందు “కిందియ గార్డెను” తరగతియేదా? మై పరిపాఠశాల యంత గులాసి, వ్యవసాయ విద్యార్థులనేకదా! వీరి నన్నిటి మదమ చాన్నాము. మరయటయేదా! ఆరు, ఏమనవలెను లాల పాకలను, ఇంగ్లీషు చదువ నిర్బంధించుచున్నాము. వారు మనవామవ్యవసాయ రంగముకొను వ్యవసాయక యాజులందు అడుకొనుట అవాగక మని మన నవవాగరితుల తలంచుచున్నాడు. ఎడ్డచావలకు పోవుటకప్పు. పెట్టెబడ్డ నిట్టుటకప్పు. పనులెత్తుచు, దాకులుమాటలాడుట కప్పు. ముందుదిది మున చీటులందు భవములేనివారుగా చేయవలెనుగను పాప లాటలను రాత్రిపు ఆమెకప్పు. ఇటుల మన విద్యాభివృద్ధి వా మని తలంచు అనేక శ్రద్ధ పట్టదలము వారి కప్పులగు నవవాగ రీతులు మన బాసంతు సాంఘికాచారవిధముగ నున్నుచున్న పారిశ్రామిక విద్యావ్యాపనమును గర్హించుచున్నార. వానిని నవ్వగ చూచుచున్నాడు. ఇక తమ విషయమును మరచి, ఇతియల గొప్పపాఠమును దున్నానియు లేమవారందరికీవలెన నిర్భాగ్యులనియు తలంచి తమ కర్మకర్తముల నిర్భాగ్యులను వెలి తెలుకొనుచున్నారు. పరి! మనవిద్యను ఇరవదేడుముల పెట్టుచా లురు బా ల్యా కర్మ యందు పారిశ్రామిక విద్యయందు దుపోధాతముగానుండు, పోధనను వేయుచున్నా కో మాతము. ప్రతిపాఠికయు, పిల్లలకొక విద్యనుండి నవ్వువులనెల్లిదివు, యంతయుయొక్క చిన్నిబొమ్మను బదువుల మోయు చిన్నిపిల్లని, బొమ్మల నెక్కించు వైశాఢ్యము, చిన్ని పరివరములమోయు రైలుబడ్డను యంతగావలెయొక్క చిన్ని ఇనుకరణముల నవైరా నుత్తలగు లిల్లియున్నాడు. ఇనుప కర్మవులియెల్ల. మనవి మర్చివైపులు. వారి భాగ్యరంతులు, మనము వీరవారము. తెల్లి గాము ముఁద్రజల తీగెలు “బట్టకడ ఎట్ల”ను, తెల్లిగావు వస్త్రపులు వారికి కలవు. తరువాత, ఆరేమె కర్మముల యాడుచుండు తమకు భిక్షము నెడ్డప్పుడు కల్గిచు ప్రజలమాత్రము నడచు తొడ్డకై ప్రభుమనము మూడుచుకొను ల బండివై పిమ్మట వైశాఢ్యమై వెల్లుకట్ట ప్రారంభించు. అంతి సందకు వైశాఢ్యమనుప కర్మ కలవారగుదురు. ఎల్లరు మరమేకుల తిప్పుకు, వానిని నట్టుల తోచి కుంచుట, యిదే యిటుట నేచుకొందురు, అంత, బోలు గానుండు చిన్నిచిన్ని రాత్రిక, కొన్ని చిన్ని పెంకులను కల జుకెట్టె గొందురు. ఈవెట్టెయొక, ఇండ్లయొక్క బొమ్మలుండును. ఈ బొమ్మల ననులించి, ఈవారు మెట్లతో చిన్నిచిన్ని బొమ్మ రొడ్డనుకై వైదు. మనబాసంతు మట్టితోనే, చిన్నిచిన్ని యెడ్డము గుడినెలను కట్టెరు. క్రమముగా పరువైచు, మదనాదు కర్మముల బాసంతు, మోటానుబడ్డను నడపగల్గుచున్నాడు. వారెల్లప్పుడు మెట్లనుగూర్చి యంత్రా గావలెనుగూర్చి, మౌళి ములగుల్చి వినుచుండురు. ఆలోచించురు. ఆరే వారి కామూ విషయములందు శ్రద్ధహెచ్చుటకు తెలివి బడుటలేదుట, అంత శ్రద్ధక సామర్థ్యములకుండు సాధ్యముచున్నది. ఏమి భేదమునకు వారికి? మనకు వ్యవసాయము ముఖ్యవృత్తి వారికి మెట్లనుల చేయుట వానివడవుట వానిబాసంతు కానిన నుండుట పోక

కల్లుమన్నది. మనవారికి వ్యవసాయమునందు ఇక మును, వారి రీత్యా, తక్కువగనన్ను పెట్టెద. తర్వాత ఇంగ్లీషు, జర్మనువారి వై కర్మ కుల మన సాంఘిక వా యో సిద్ధ ములైన విద్యావ్యాపనముయొక్క యంతయుగము వాని ఆభురక కాలమున నుపయోగించు నవ్యవేషము వానియందుకల మనవారి ప్రతిభా ప్రకారము కన్నుకులేదా? అయలవాటుల వివరాలు వా పరుచువారికే పాశ్చాత్యవ్యాపనము సరిగా అర్థమగుటలేదని వృద్ధోచరమేదా!

వై విషయములన్నిటి ఓపికతో శ్రద్ధతో ఆలోచించిపో కోచునది ప్రస్తుతపు మన ప్రాథమికవిద్య. సెంటెరి విద్యయందు, అనేక నిష్పన్నుతీరల కనగతములనందు ప్రజలకు నుండు విద్యావ్యాపనము వానియందు కల్లులేవనియు మన సాంఘికాచారమునకు విద్యావ్యాపనము కనుగొనుపాత్యక మన సభు మరకాత్తు కేరలవై నిల్చియున్నదనియు విదితమ గును. వాల్లవరకగతి ప్యాపనమరకే మన బాసంతు పొలము పోవుట ప్రతి నిదముఁ కన్నట్లు చున్నది. సెంటెరి స్కూలు వాసంతుల నాల్గు యింగ్లీషు అకల్లవే జొక్క పుచ్చుకుటతోడ నే మన రైతు బాసంతు కు కూర్చి ల తో మాట్లాడుట ను గాని రైతుల గుర మ తిల్లదాదలతో వ్యవసాయముగూర్చి సంభాషించుట అతి అవాగకతగా కన్నట్లు చున్నది. ఇక స్కూలువైపు ప్యాపనములేవనియు, నుండు దొరలగుచున్నాడు. బి. ఏ. ప్యాపనము ను నిడదొరలు తెల్లకొరలతో లచుచున్నాడు. వీరివలన కలుగుచున్నవిషయములకావ్యవసాయవిద్యారంగము ప్రముఖము, పిల్లచేయుచున్నదేమో మాతము. మూడవరకగతి యెక్కుటకు మాను ఇంటరీలు పెండుకాదుల రైలుప్రముఖముల ఆస్తుల సమ్మి బోనుయొద్ద వెంటిలగుట, గంజాయి భంగిలతగుట, రిఫైనుమెంటు రూములకు బోయి కల్లుబడ్డను కార్చేయుట ఆపిమ్మట ఉన్నభూమి పారికిమ్మట భార్యకు యెడ్డియట ముగిలినామోషిండు తిలికొదాదులతో కలరులైలతో మెర యు త్రాగుదుదాదులకు తమస్నేహితులందఱు, మాట్లాడుట వర మనిచుమాగా నెది వారిక వేరదగ్గరకువచ్చి స్నేహితులు వీరి కరనిన, చూర తులం భువు లే యని కచ్చి రాని యింగ్లీషునతెల్లలు, ఇట్టి దుస్థితికి వీరు వచ్చుచున్నారని ఇంతకారణము, మనదురదృష్టపు విద్యావిధానము, ఎటుల యావ స్థితుల మాపుట, ఎటుల మనయెట్టి విద్యావిధానముఁ జేయుట? ఈపక్షలకు జవాబులు చులకనయైన పరాదు! ఒకటి! ప్రతిపాఠము! పాఠశాలయందు బాసంతు వ్యవసాయ పనిముట్ల గూర్చి వైశాఢ్యము, భరల గూర్చి సహకార సంఘముల కర పరిసంఘములగుల్చి ప్రాథమిక విద్యగనే బాసంతు ఇచ్చుట ఉత్సాహము కల్లుకలల బోధించుట, చదువుట వ్రాయుట కొంతి నైతికవిద్య వడయుటకు తేవవార, ముఖ్యకార్యముగా చేయవలయును. బాసంతు బిక్కిల్లముల వైశాఢ్యమై వైశాఢ్య మాయుటకు కేళిలగువున దు రాలుచున్న యాపిలను కనితరుతువునందు, మామిడిచెట్ల తినుట పోయగను, వానివై పొడు కోరల యొక్క పుచ్చుకును సంగీతము, వానివెట్లు ఆమోదించవల నినది, తెన్నుటకు బజిలుకు గొప్పోపుట, పాఠశాలపద్ధతిగా యేర్పడ కల యును. తిరువాత వర్షములు, వర్షపుగుడు (Rainbow) వానసోయము, జొన్నచేలు, గంజాయి గొడకావలలు, వారికీర్తనలు కల్లు నానుపిటు అందలి పనిని కీర్తనలు దగ్గిఁజేయుచుండు, పెద్దముగురుబాసంతులు వాని వర్షిలను దగ్గిఁజేయు ను పెద్దదే కలయములు వానిచావర్త్యము వానిచెర్ర వారికి వ్యవసాయములకు కల సంబంధములెల్లది సర్వ విషయములను బాసంతు వ్యవసాయవృత్తియొక్క పరిశ్రమ ఆత్యంత సాంపు నుఖము పోధనములను చూపెట్టుట యంత సరము. చెడు, ప్రస్తుతపు మనసెంతదేసాపరాపద్ధతుల మా గురలయును. అచ్చట మూడవరకగతియందు కొంతవైశాఢ్య పాఠశాలయందైన సాంబంతులగుల్చి వానిని కార్మిక వాచక పుస్తకములఁ జదివించుచున్నాడు. అన్నిటి యందు స్కూలువైశాఢ్యమరకు తెలుగునుడెవ వార్షికావకాత్తులు తెచ్చుటకుండుది. కాని యంతటితో సంకృప్తిలేదరాదు. ప్రతికాత్తు భద్రభాండానునందును (Laboratory) వ్యవసాయపనిముట్లను, వానియకరణములను, ఉంచు టిక్కుతొకకర్తము. ప్రాథమిక పాఠశాలలనుండి వచ్చు యాదాములకు, ఇనుకాకాళ్లు, మా పిండిచేయు అంతులములు, కోతలు కోయు అంతులములు, నువ అవేయు అంతులములు, చూపెట్టుట, వానివెట్లు పనిచేయుచు బోనెల్లర తెల్లలు, క్రమముగా ప్రతిభాగముగూర్చి తెల్ల, వాని నెటు వ్యవసాయమునడవులతో బోధించుట, అకర్మముఁ జల్లుచేయుట, ఒకక్క “కాత్తులను” ప్రత్యేకముగా నిర్దేశించే

వెలుగు

దీని గడ్డలు సాధారణముగా వాడుకలో నుండినవే యైనను కొన్నిచుండి అన్ని యంతయోగములను అందరికీ తెలియజేయవలయును. ఇవి సాధారణవాదములకు పనికిరావలయుగాక వైద్యుల గమనము చాల ఉపయోగకారియైనవి. వీటిగడ్డలే ముఖ్యముగా యోగయోగకారి. వీనిని గూరి వీరిని రసము చాల రసముగా, ఘోటగతు వెంటుగను యుండును.

కొండరకు ధర్మకొనుటయందు చాల శాస్త్రములు ఉండును. కష్టముగా మింగవలసివచ్చును. మింగకాలనివో కొనిపోవుయే లక్షణముచేయుదును గాన పుష్పకొనునప్పుడు మింగితినిపంపవలసి యుండును. వాయుక, కఫక, శ్లేష్మము, నూనెకొను, సన్నిపాతము, అతిశయము, దేహమంతయు చల్లబడెడు శతాంగవారము, వారోష్ణము, క్షీణోష్ణము, తక్షణవారము, దుస్వీగట్టుకొప్పి, హూత్తియ, ద్యమ, అజీర్ణము, కడుపునొప్పి, బలముగలదు, మూలవ్యాధి, క్యాస, క్యాసము, తుమ, అశయి, మృదోగము, ఉబ్బకము, ఉబ్బవదగు, సర్వాంగవారము, ఆకువారము, మలగునొప్పి, పరాకు, కిగోలోములు, ఒకప్పుడుగలగ్గు, కడుము మొదలు కాళ్లరకు వచ్చులో ఏభాగమందైన యుండిన నొప్పులు, మొదలగు వ్యాధులను హరింపజేయుమంది హాశేయము. వీరిని అంతఃకలములను అనుభవించేయేటలో చాలా సమయము జేయు.

అన్నివీటిని, కొండని, బలమును, తేలికను, గలిగించును. వీర్యపుష్టిని కలిగించుటకు శ్రేష్ఠమయినదై, మున్నది. దుష్టకర్మము పొగొట్టును. గర్భద్రవమును పొగొట్టును. గర్భవ్రాతమును పొగొట్టును. ముందు జీయును, ఋతుకర్మము వెడలిచి యిందు మందిపరజేయును. విశేషవారము పనిజేయును.

శరీరశక్తియును మందికొనుచున్నది. సరములసంబంధముగి రోగములకు, పొగొట్టును. చెడుగాలి చెడునీలి యందలి దుర్గుణములను పొగొట్టును.

కంతమునందలి దోషములను, కఫము గట్టుకును, స్వరసానమును గుణపరిచును. మాంసము కలిపివున్నప్పుడు దీనిరసమును వాడిన అట్టిరోగమును అపివేసి దేహమునకు బలముగలిగించును.

గర్భమును గలిగించు ఇతర శాస్త్రములతో దీనిని చేర్చి నంది పుష్పకొనిన అనుభవమును (మందము) పొగొట్టిచక్కగా జీర్ణముగ ట్టుచేయును చేతులు కట్టి వజ్రకేరొగమును పొగొట్టును.

మూత్రపు సంఘటిలో పుట్టెను ౭ తిని కరగించును. నర్పవిమలు, కట్టిముక్కు విమమును వారిండును.

సదా వీటిని పుష్పకొనుచున్నవారికి వెంట్రుకలు తెల్లబడెడివిగా నేయుండును. అంజూరండ్లు, అక్రోటుకప్పుతో వీనిరసమును చేర్చి పుష్పకొనిన వీర్యమును వారిండును.

వెల్లులిగడ్డలను, (ఏకహయాలిగిన గడ్డలైన శ్రేష్ఠము) వైపొట్టుచేసి, ౧0 తులములకు 6 తులముల అవుపాలతో వేసి

కాదు అందు వాణుల, "Elementary Science" లాగు వ్యవహారము భావము కలగజేయుటయందు. తరువాత, ప్రతి పాఠశాలకు, బోధన కనుకను "Experimental Farm" కొద్దికొట్ట యుండుటయందు. వానియందాయాజిల్లాలయందును ముఖ్యధాన్యముల, చిన్నచిన్న మళ్లయందు పెంచుటయందును చురుకు, ప్రతిదినము, కంటిసేపు, ప్రతిదినాన్ని గురించు నందు పని చేయునట్లు నిర్బంధించుటయు, మేలు, అందువల, కృత సాయక శాస్త్రము నందు, ప్రాథమిక భావములనుబట్టియే క, అదృష్టములకై కరకులగుటయు, అంతగా వర్షము పడుటయు తగ్గి, కృతసాయమువై యాభారపడి తీసిపోవు కనుక జేసికొనుటకు సాధ్యమగును. అదియుగాక, ప్రస్తుతమున్న కృతసాయమువై యలభావము, పాములతో పనిచేయుటను నీరముగా కెందు బుద్ధి కలిపిపు యాభారాధి కులకృష్ణ విద్యాగతు, తెలుడైతే, ఇనుముజేంచిన యాభారముతో, కాస్త్రమునుతో కృతసాయమువలంక తీసుకుదురో, రైతులకెట్లు, అక్కరగరము కలుగుయు, అంక, కృతసాయకృత, పాము, ఫలదాహిమగ నగుటయు, సాధ్యము. నిచ్చు వ్యాధియునందలి, ఇతరజీవములందలి నెకందరి పాతకాలయందు ల్లుమన్న వ్యవహారము, విద్యార్థనకు, సౌక్యము విద్యార్థనకు, మితి, రైతులకెవరో, సరాసరి, విద్య గలపుటకై యెట్టి ప్రయత్నములు జరుగవలయున్నవో, మనమెట్టి ప్రయత్నములకై జేయవలయునో, విచారింతుము. కాగావుడకనిది సమయము వారింపిన పిమ్మట, కలకంద మా

ర్షము 10 తులములవేసి నీరు వారిండువరకు నంది 12 తులముల నెయ్యి జేర్చి వాగుగా నంది తేమ్యముచేసికొని పూటకు ఆ తులము వంతున పుష్పకొనిన వారిమేళ వారోష్ణము, సున్న వారములను వారిండుటయేగాక, గుండెకు దేహమునకు బలమును కలిగించుటయేగాక పిర్యవృద్ధిని కలిగించును.

వీటి రసమునకు సుము నుష్ణమునానవేసి కాచి అనూన ను చెవులతోవేసి కర్ణవారము పురాణముగా చేయదు, ఇపు కొప్పిచేయును.

వెల్లులిపాములు రెండుభాగములు, పసుపు 1 భాగము ఈ రెండును వాగుగానూరి పక్షవారము, వారోష్ణము ఇతర వాణియు, గల ప్రతేకములందు పట్టువేసి నాంపెను.

దేహము కల్పవృక్ష శ్రేష్ఠము (మృగమున్నప్పుడు, వెల్లులిపాములు, పసుపు, వెలియూడిదేవులవేసి వీనినిచ్చి కని గాని కొన్నిటినిగా వాగుగా మార్చుగానూరి ఆయాపక్షముల నుండు వేసి వాగుగా రద్దిన శ్రేష్ఠముకలిగి ఉష్ణమువచ్చును. కల గాయందు గలిగిన శ్రేష్ఠమునందుగాడ వీనిని రాయెట చాలా మంచిది.

గోరుట్టు, మడకమూ, గడ్డలు మొదలగువాటికి వెల్లులిపాములు పసుపునూరికట్టినవి వారిండును.

విమములనువారిండుటలో మంచివలెయును గాన పాము విమమునకు నందిరే వెల్లులిపామును నుష్ణకొని అనుకర్మను పాముకరచివోట వేసికట్టిన విమము వారిండును.

మరియు కొండలను నూరి రసమువేసి ఆరసమునుగాడా త్రాగింపవలయును.

పాములను బట్టుకాదు దీనిని తరిగి పామునకు ఎరువుగా వేసివ అది నుజుభముగాలాంగిపోయి కట్టుపడిపోవునని చెప్పుదురు. (అనుభవజ్ఞులు తెలిపదము)

అదస్తాంశం గలగు నురదలకు దీనినినూరి పట్టించి యానుడ వారింపిపోవును.

పచ్చ వెల్లులిపాములను క్రమక్రమముగా అభ్యాసవరకు కొని రోజునకు పావుగులము మొదలు ఒకతులమువరకు పుష్పకొనిన అతిమూలము వారిండును.

దేహమునందును చిడుము గట్టి మొదలగు కర్మరోగములకు వెల్లులిపాములను నూరి యొటికి బూసివవో నికర్తించును. వెల్లులి గడ్డలను దిమ్మలో యుడక బెట్టి తీసిన మూలవ్యాధివారిండును. వీటిని నమలిని నోటియందుండు దుర్గంధము వారిండును.

వీటి వైపొట్టుకాల్చి బూడిదచేసి ఆబూడిదను అలివ్ నూనెతోగాని కొబ్బరి నూనెతోగాన కలిపి కలకు పట్టించిన వెంట్రుక : స్త్రావగా పుట్టును, విస్త్రావగా వెళును.

వీటియందు నూనెతీసి అనూనెను వాడినవారములు భర్తములు, తీయ, భగంధరములు మునున. అనూనెని వైపుగాడా రా అజిచ్చు.

వెల్లులిపాములను నూరి పాత్రికములకు పట్టించిన మూత్రరోగము, పీసనకలగ గలగు మూత్రకృష్ణము నివారణమగును.

గంతులలో వుండవుటచే నడలినగంతులకు నడలినమాటలతో కదిలే గంతులకనరములకు దీనిని నీరకాళానూరి పట్టించిన యెడల ఘట్టిపడును.

శరీరముందు వీటిని పయోగములవలన వారమేళ వారోష్ణము వారిండును అనూనెతో వెల్లులిపాములు వేసి కాచి అనూనెను రాయుచుండిన గడ్డ చిడుము వారిండును ప్రతి ములయందలి పురుగును చచ్చిపోవును

బొప్పలు, వెల్లులి గాయములు మొదలగువాటికి ఉష్ణకొంచెము వెల్లులిపాములనూరి కట్టిన వాడినొప్పిరోగి గాయములు మొదలగునవి మానున.

వీటిని సన్నటిగడ్డలను వండగానూర్చి కట్టిన బిడ్డలకు గలిగే ఉబ్బకదగ్గు వారిండును.

వైద్యముగలవారము వీటివారము గాని లేక ఇతరవస్తువులతో చేర్చుకొని పుష్పకొనుచుండిన చాలవరకు మేలు చేయును.

వేలువిస్తారముగా నుండినప్పుడు వీటిరసమును తలకు కట్టించ వేలు, తుపి, చచ్చిపోవును.

తలనొప్పి మంట వార్చుపునొప్పి-వీటికి వీనిని నూరి కట్టువేసిన వారిండును.

ఒంటిపాముగల వెల్లులిగడ్డ దగ్గరనుంచుకొనిన పాము వలని బాధపోవును.

ప్రతివరకు వారోగములలో, వెల్లులిపాములను ముద్దగనూరి అక్రమముగడ్డను అరకులకు నువ్వులనూనెలో గలిపి యిచ్చుచుండిన ప్రబలవారములు, విమభర్తములు వారిండును.

"సోనకల్పము" అను ఈ క్రిందియోగము చాలమంచిది. బాగావక్కమైన వెల్లులిగడ్డల వైపొట్టువీసి చీల్చి మధ్యభాగము నందుండు మోపులను తీసివేసి, రాతిపూట మజ్జికలో నానవేసి యంతయును దీసి వాటిని మెత్తగానూరి పావుతులం మొదలు అరతులమువరకు హిండి అందు సోనకల్పము, పినుము, వేయించిన ఇంగుర, మైథునలకనము, త్రికటుకములు, జీలకర్ర, వీనిని నుచుభాగములుగా జేర్చి మార్చుచేసి, కల్పము వెల్లులి మజ్జికలో అయిదవ భాగమును జేర్చి అనువపు వేళ్లక నూనుము అనుపాదముగా జేర్చుకొని అన్ని బలము వారిండుగా నిచ్చిన సర్వాంగవారము, ఏకాంగవారము అర్థకవారము, అశతంశ్ర వారము, అపస్తాంశము, ఉష్ణాదము, ఉష్ణస్థ భవారము, గృధ్రాశివాతియ, అనూనె, వీళ్లు, నడుము, ప్రకల్మలు, కడుపు వీరి యందుగలపోట్లు, జంతు వికారము, అజీర్ణము, నరించును. వీనిని నేవించినప్పుడు ఎండలో సంచరించుట, విశేషముగా యంతక పానముచేయుట, రోగమున జెందుట, వాలను దావుట, బెల్లము ను నేవించుట, వీనిని నిర్బంధవలయును. మద్యము, మాంసము పులును, వీనిని నేవించకును. మా అనుభవమును బట్టి వైద్యవినిరించిన ప్రకారము, మజ్జికలో నానవేసిన పాములను నూరి రసమువేసి వానిలో భాస్మరలగము, కొద్దిగా కస్తూరిజేర్చి కొన్నిరోజులు వాడి ప్రబలవగు వారోగము మానే తుదర్పబడినది.

తూయకొనునందు దీనిరసమును క్రమేణ వాడుకచేసి వో నెకర్తించునని నూరిన తరితోధలయందు కనుగొనబడినట్లు వార్తాప్రతిబలయందు ప్రచురింపబడినది. (అనుభవముచే తెలియబడినది)

(రావతుగపు తు దీని యంతయోగమునుగూర్చి మామిత్రుడు 7 వ గుచ్చులో వివరింపబడియున్నది.)

అయితే వీటియందు దేహశక్తియునునంది అనగా ఉష్ణదేహముల కొన్ని దుర్గుణములను గలిగించుట్టి గలదుగానూ గలదు. విస్తారముకాచేయును, కక్తశ్రేష్ఠమునుబట్టి యును, తలనొప్పినికలిగించును, రక్తమును వహించును, కండ్లు, నల్లదప్పి, పేగులు, వీటికి హానిజేయును.

గట్టిశ్రీతిలు పుష్పకొనిన గడ్డలను భాగముజేయును మూలవ్యాధి, గ్రహణి, రక్తవిరోచనములు, రక్తపమము, రక్తశ్రేష్ఠము, రక్తకాస, శ్రేష్ఠము వీనిని పొచ్చించును. రక్తప్రవాహమునకు వేగమునుబట్టియును. దేహమును కృష్ణంజేయును. వానామును బుట్టించును, గాన ఉష్ణదేహము దీనిని తక్కువగా వాడుటయే యుక్తము. అంతు వైద్యధులుగలవారము పొత్తుగా విస్తరింపజేయును.

మోతాదు పూటకు పావుతులము మొత్త 1 తులమువరకు పుష్పకొనవచ్చును.

వీనికి విరుగుడు, నెయ్యి దానియ్యకాంతలకనము, పులును, పాము, బావంనూనె, ఉప్పు, ఈవార్ధములు అయిత్రకృష్ణవి. కనుక వాటిచే కృతిరేకగుణము కలిగినవో వీనిని నేవించిన అబాధ నికర్తించవలదు. (ఆయుర్వేదచంద్రిక)

గుంటూరుమండల శాంతిసైనికుల కొక మనవి

శివరాత్రి సమీపించుచున్నది. ఇదివరకే శ్రీయత అంశ కలయ్యగారు కొటస్సుకొండవద్ద ప్రభాసేవజేయుటకు శాంతిసైనికులందరు రావలసినదని ప్రకటించిన ప్రకటన చూచియుండుదురు. ఆపకారము వచ్చువారందరు సాకులూకతోనున్న నాకు తెలుపుచునిచాసిరి. కాని నేను ప్రస్తుతము; సరసారావుచేటలా వుండటం తటస్థించినది గనుక శాంతిసైనికులుగా వచ్చువారందరు నాకు సరసారావుచేటకు తెలుపకోకతా. ఈసందర్భము కొండెడ్డ లాభాంధవుడైన మహాత్మ్య గాంధీగారిపేరు మీద 2 చరితేంద్రముగూడా ఏర్పాటు చేయుచున్నాను. మనము 1 వ తేదీ రాత్రికే కొండెడ్డ వుండవలెను. 2 వ తేదీ అంతయు వీటిని బాగ్రక్రమరచనలను గాక సోదన శాంతిసైనికులందరు మండల సేనానిగారి ఆజ్ఞప్రకారము వచ్చును (పాఠికులు, 1 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు స్వరాష్ట్రఆఫీసుగడ్డ సరసారావుచేటలో యావత్తుంది సమాజకేమై ఆరాతియే కొండెడ్డకు వెళ్లవచ్చును.

ప్రతి అనంతరాపు, కాంగ్రెసుతాళకాదారు, సరసారావుచేట.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0 జ్వరహరిని అయిదుభూటము నేరించిన పట్టు నిద్రపు జ్వరములకు చలి పురాణాగ్ధరములు మొదలగు శుభద్రవ్యములు మూనున అమృతాంబనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

మధుర జిల్లా విద్యాసంఘము

ఫిబ్రవరి 25:—జిల్లా విద్యాసంఘము అధ్యక్షుడు టి. సి. క్రిష్ణాన అధ్యక్షుగా రివ్యూవర్ రాజీనామా నిచ్చి.

రామనాథు జిల్లాబోర్డు సభ

సమీక్షలకు అధ్యక్షులు నిన్న (28 తేది) రామనాథు బోర్డు సభ జరిగెను. బోర్డు అధ్యక్షుడు రామనాథు రాజీనామా రివ్యూవర్ పరిచిరి. 1924-25 సంవత్సరమున బడ్జెటు సంపాదనా ఆమోదించెను. దీనివారము చేతిలోని ఖరీదు 16450, మొత్తము రాబడి రు 898480, మొత్తము ఖర్చు రు 87,76,150 ము జరిగెను. మొత్తము రు 22,600 ను, కాపిల ఖర్చులపై రు 88,850 ను, విద్యుత్తు రు 22,650 ను, ప్రజాశాస్త్రముపై రు 9,280 ను ఖర్చుచేసినది బోర్డువారు తెలుపుచున్నారు.

తిరువనంతపురము వృత్తిని అంగీకరించిన ఆయానియ ను బోర్డు అధ్యక్షుడు పంపిన యాత్రరక్షణసూచి యాబోర్డువారు 2 చా రిం చి రి. కొంత సేపు విచారించి యా పన్నును అంగీకరించుటకు వీలులేదనియు, యా మొత్తము (గాన పాఠశాలవారము) వినియోగింపవలెననియు ఒక తీర్మానమును బోర్డువారు ఆమోదించిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 27-వ తేది బుధవారము

(1) భాగ్యములు

వస్తువులు	కా. 1-కి	రు 45.00	మొత్తము	రు 50.00
మొక్కలు	కా. 1-కి	రు 45.00	మొత్తము	రు 50.00
మొక్కలు	కా. 1-కి	రు 45.00	మొత్తము	రు 50.00
మొక్కలు	కా. 1-కి	రు 45.00	మొత్తము	రు 50.00
మొక్కలు	కా. 1-కి	రు 45.00	మొత్తము	రు 50.00

(2) పట్టు భాగ్యములు

వస్తువులు	కా. 1-కి	రు 12.00	మొత్తము	రు 18.40
మొక్కలు	కా. 1-కి	రు 9.12.0	మొత్తము	రు 10.40
మొక్కలు	కా. 1-కి	రు 11.8.0	మొత్తము	రు 12.80
మొక్కలు	కా. 1-కి	రు 12.8.0	మొత్తము	రు 12.12.0
మొక్కలు	కా. 1-కి	రు 7.8.0	మొత్తము	రు 8.00

(3) నూనె వస్తువులు

మత్స్యమునూ-న కా 1-కి	రు 170.00	175.00
మొక్కలు కా 1-కి	,, 14.00	26.00
కొండొద్దం వరకు సున్నము కా 1-కి	,, 80.00	82.00
మొక్కల (వరకు)	,, 55.00	58.00
వరకు సున్నము కా 1-కి రు 140 మున్నమునూ 180		
మత్స్యము నూ-న కా 1-కి	రు 154.00	

(4) చిల్లర వస్తువులు

కా. 1-కి	రు 210.00
కా. 1-కి	రు 165.00 170.00
కా. 1-కి	రు 80.00 105.00
కా. 1-కి	రు 45.00
కా. 1-కి	రు 60.00
కా. 1-కి	రు 50.00 65.00
కా. 1-కి	రు 26.00 42.00

(5) ఇసుకలు

వట్టలు రఫం కా 1-కి	రు 32.00-0	28.00-
చవరం	,, 84.00-0	35.00-
కవండు	,, 36.00-0	44.00-

(6) లోహములు

మొత్తము 100 రూపాయలు	రూ 78.00	82.80
మొక్కలు, రూపాయలు 1-5	రూ 25.80	25.12
మొక్కలు 1-5		16.60
మొక్కలు 1-5	రూ 272.00	275.00
మొక్కలు 1-5	రూ 314.00	318.00
మొక్కలు 1-5	రూ 57.10	0

(7) రంగులు ఆలిజరైను

మొక్కలు	20 ఏకీలు రు 120.00	
మొక్కలు		మొత్తము

గోదావరిజిల్లా కోఆపరేటివ్ వ్యాంకింగుయూనియన్ లిమిటెడ్ కాకినాడ

912 సం.ము నెం. 2 రు అప్పుకారము

రిజిష్టరుకాబోనది.

(1917 సం. న స్థాపితము.)

మూలధన రు. 1,000,00.00

చంపాలవేరుబడి చెల్లించబడిన వాలదనము:— రు. 39,000.00

డివిజన్లు (లోకాలు వడ్డీదామన్న భనము) — రు. 2,36,000.00 లకు మించుచున్నది.

కరెంటుఅక్కౌంట్లు — రు. 50 లు అంతకుపై మొత్తములకు రోజువారీ నిల్వపెన సాలకు నూటికి రు. 2 లు వడ్డీ చొప్పున కరెంటు అక్కౌంట్లు తీసుకొనబడును.

సేవింగ్ బ్యాంకుడివిజన్లు:— రు. 5 లు అంతకుమించిన మొత్తములు రోజువారీ నిల్వపెన సాలకు నూటికి రు. 8-10 లు వడ్డీచొప్పున సేవింగ్ బ్యాంకు అక్కౌంట్లు తీసుకొనబడును.

ఫిక్స్డ్ డివిజన్లు — రు. 50 లుకు తక్కువ కాని మొత్తమును 6 నెలలకు తక్కువ కాని కాలమునకు దానిగుణములను యాక్రిండ్ రేటుకు మించి వడ్డీ యివ్వబడును.

6 నెలలకు సాలకు 100 కి రు. 7-10.00 లు చొప్పున 12 నె., అంతకుమించి సాలకు 100 కి రు. 8-10.00 చొప్పున 24 నె., అంతకుపైగా సాలకు 100 కి రు. 8-12.00 చొప్పున 42 మా., అంతకుపైగా సాలకు 100 కి రు. 7.00 చొప్పున వడ్డీ ప్రతి అర్థ సంవత్సరమున చెల్లించబడును. అది రు. 5 వాటిగుణములకుమాత్రమే యివ్వబడును. (అంగారు 67 లు వేసినవానికి రు. 65 లు డిపోజిట్ మీద మాత్రమే వడ్డీ యివ్వబడును. మిగతా రు. 2 లకు వడ్డీ రాదు.)

విశేషాంశములు:— ఈ బ్యాంకింగు యూనియన్ వారు విస్తారముగా నిర్మితబాధ్యత లేని వైపున పాటించుచున్నట్లు ద్రవ్య సహాయము చేయుదురు. తెలుగు గవర్నమెంటువారిచేత తనిఖీ చేయబడును. రిజిస్ట్రారుచేత తేల్చబడిన లాభనష్టముల పై మొత్తము ప్రతిసంవత్సరమున చెల్లవట్టెను గెజిట్లోను జిల్లా గెజిట్లోను ప్రచురింపబడును.

12 వ జూలై 1913 సం.న తేదీ. 1905 సం. 599 రు పట్టిక గర్వమెంటు సుత్తిర్యప్రకారము యూనియన్కింగు యూనియన్ లో అందరు గవర్నమెంటు పురోగమమును నిరాడంబరంగా వాటాను కొనవచ్చును. సాగులు వడ్డీకి వేసికొనవచ్చును.

లోకల్ బోర్డు, మ్యునిసిపాలిటీలు స్థానిక ఆదనపుధనమును, గవర్నమెంటు లోకల్ ఫండు మ్యునిసిపల్ నౌకర్లు, అబ్కారీ యిజాగాదార్లు లంకల యిజాగాదార్లు, లోకల్ బోర్డు మ్యునిసిపల్ యిజాగాదార్లు, కంట్రాక్టర్లు, చెవలపాలదార్లు, తమ జామీనధారకులను దీనిలో దామకొనవచ్చునని గవర్నమెంటువారు ఆజ్ఞాపించినా.

నిబంధనలు, యితరకవ్యవహార మరతులను తెలియ గోరువారు యాక్రిండివారికి దరఖాస్తు చేసికొనవలెను.

(బోర్డు ఉత్తర్వుప్రకారము)

పారుపల్లి వెంకట్రామయ్య

కార్యదర్శి

వే హ ము

అందువీషయమున గా. రిమితి మగు లాగితి శ్రేణిస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము దురమైనంత వరకు ఎల్లరున్నూ జెప్పుచున్నారని కదా, ఇందుకుగాను

ఆతంకనిగ్రహమాత్రంబుడపయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే

మాత్రము చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు పొట్టియు.

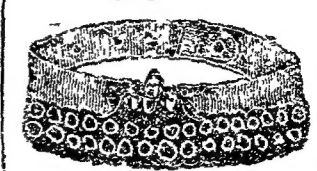
219

సర్వమున గాను:— ఆతంకనిగ్రహ బోషధాలయము

జె. రాధ్య, మదరాసు.

అని వ్రాయండి.

ఎలక్ట్రో బంగారు ఆభరణములు

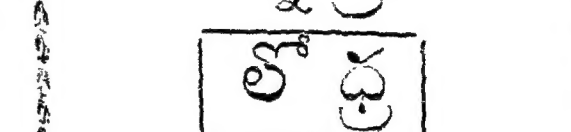
మా ఫ్యాంబ్రా పై రాయడ లేకుండా 150 గ్రాముల కంటే ఎక్కువగాను అనుభవించిన బంగారు ఆభరణములు యిది

మామూలు రు. 500 రూపాయలు విలువ గలది. దీనిని 8 సంవత్సరముల వరకు మొదలు తెచ్చిన వరకు పునయోగించ వచ్చును. దీనిని ఆగేతలకు అంపియూమ్మయి, దీని గుణము యువయోగింపు చాటి తెలుపును. డి. పి.

మోడల్ నెం.	గ్రాములు	రూ.	పై.	సె.
రెండవరకం	1.50	2	80	
3 వ రకం	1.50	6	00	
4 వ రకం	1.50	5	00	
చేతి కాళ్ళులు	1.50	1	40	
చేతి గొలుసులు	1.50	1	120	
7 రాళ్ళు జర్మన్ రైమంట్ కళ్ళులు	1.50	2	00	

కలయికగా యీ క్రింది చిత్రములు వ్రాయును. కె. నాథముని అంతుసన్ను, 164 వై. బా. క. కడప.

కేసరి-రత్న త్రయము.

గర్భాశయ రోగనివారిణి.

శ్రీలక్ష్మి గలుగు ఋతుశూల, బహిష్కరింపు, అకాలబహిష్కరి, మెల బాస్తి తత్కృత లగుట అస్తి ప్రాప్తము, కుసుమ రోగము, సంభావన, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్ళకొప్పలు, కాళ్ళు, చేతులు మంట గర్భవాతిము, కడుపులో బల్బులు, నిక్టాక, మొదలగువ్యాధులను కుదుర్చును. వెద్దబడ్డ రు. 10.00 చిన్నది రు. 1-10.00

అమృత

రక్త శుద్ధి ద్రావకము

ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్ళ కొప్పలు, సోమరితనము, మేహరూపములు, సుఖసంతతి ములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట, నిక్టాక, చర్మ వ్యాధులను నివారించి కేరళమునకు కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సు నిచ్చును. వెద్దబడ్డ రు. 10.00 చిన్నది రు. 1-10.00

అర్చి

నర్వ జ్వర నివారిణి

8 బొ. బుడ్డి రు.	2-8-0
8 బొ. బుడ్డి రు.	1-8-0
1 బొ. బుడ్డి రు.	0-8-0

కేసరికుటీరింగు, ఆయుర్వేద బోషధ కాల, పోలిసు కమిషనరు కోడు. ఎగ్మూరు మదరాసు. ఈ మందులు అన్ని సాఫల్యాలతో కొనుగోలు.

Wanted District Agents.

Throughout Andhra Province, on monthly allowance and commission for the sale of all sorts of Tea, German or other Toys and stationery and other Indian products etc. Deposit required Rs. 100 Cash. Apply for Agency terms and other Particulars.

Messrs. Kaghaya & Co, Guntur.

కలరా మూత్రము

దబ్బి 1-కి 12 నూత్రము వెల రు. 0-8-0. అమృతాంశము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

నేరుగా తెలుగుచెయినట్టి వారివద్దనుండి మీకు అవసరమైన ఔషధములను తెప్పించుకొనుడు

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd.,
The Place For Economy Genuineness & Reliability
ది డక్క ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

విశ్వయమానకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, నమ్మకమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల
హిందూ దేశమందు అంటును, బర్మా, సిలోను మొదలగు జాగాలన్నిటిలోను బ్రాంచీలుగలవు.
వ్యాధివివరములు తెలిపిన ఔషధ మోక్షము ఉచితముగా తెలుపబడును. దరఖాస్తు పంపినచో క్యాట
లాగు, క్యాటలాగ్ యినాముగా పంపబడును.

Head Office — Dacca 8, 8-1 Armenian Street Decca
Calcutta Branches — Stand Road Bhawanipur Sovabazar Bow Bazar

ఎరాస్మిక్ తెల్ల

పన్నీరుపువ్వునబ్బు

నువాసన సుఖమును, ఆనందించును ఇచ్చుచు గాని ఆ వాసన సాంప్రదించునదిగా నుండటం
అవసరము

ఎరాస్మిక్ తెల్లకన్నీరు పువ్వు పూ మొక్కి అలృప్తమైనట్లంటేయు అపమానముగ నటించు
టయు నువాసన, అందోకి ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చుచు ఎందువలన ఈ వాసన
ఇంద సొగసుగ నున్నదో చెప్పబలము

(4)

అన్ని అంగభయం దొరకును.

వాడిచిరా? వాడకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడు సంతోషింపుడు!!

ఈ అద్భుతమైన లోకామయమైన కన్నాదిమాత్రము మొదటి రకం కన్నాది, తుంకముపువ్వు, వచ్చకరూప
రూప, అమృతమృత, విశాలాకాశ చంద్రాకాయాచంద్రాదీనది హానికరమైన వస్తువులందుచేటలేదు, పిన్నలు,
కెదలు ముగిరి - రు, బాటింగు మొదలగు వారందరూ అన పానశేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడరిగినది
250-800 ముత్రముల బుడ్డి 1-కి రు 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0
ఈ దిగువ తెలుపబడిన ఔషధములకు రుపక మంచి గణ మిచ్చును.

తావా పనోదివి — సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా ముగిగువాటికి మంచి
గుణమిచ్చును (64 పొట్టుముల 1-కి రు 1-0-0
శివకాంతి తెల్లము: — బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలూ చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి రుచులను
పనుకరించి కొన్ని బొట్టు తీసుకొని సుఖముగా విరచించును. కష్టము లేదు సంతకము, అనవ్యయం వం
డదు. బుడ్డి 1-కి రు 0-8-0

సర్వాంగ బలకారి — కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల దేహరోగ్యమునకు కలమిడియో గాక అనేక
వ్యాధులకు కారణమగునట్లు లేక దేహమునందును వ్యాధులను పోగొట్టి కులభద్రమును, లేక ఇంక వ్యాధులను రా నీయక
అలంకారమును అనేక కేల ఉపయోగములనున్నది. డబ్బా 1-కి రు 0-7-0
మహా సౌభాగ్య కోరిక. — (బాలికల పాలిటికి వర్షపాదము కంటేది కనిపింపుడు, కరువార వారికి సరియైన
ఔషధములు యివ్వవలెనని వారి కలకు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పుకొనుచును. 20 కులం బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0
(8) సాశ్వత మెంతాచల పండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

బీజ్ బండ్

బీజ్ బండ్ తెలుగు నెలములో మిక్కిలి ప్ర
సిద్ధి చెందినది. స్వేచ్ఛమును గాని మూత్రముతో
గాని, వీర్యము కష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే నిలి
పివేయుచు ముసలితనమును తొలగించి యవ్వన
మొసంగుచు త్వలో నరములకు బలము నిచ్చి
అశ్వత్థమును విశ్వపుష్పి నిచ్చుచు ఘోషముగ శుక్ల
వర్ణమునుండి అనేకముగ విద్యార్థులను రక్షించి
నది. దురభ్యాసముల వల్లగలిగిన శక్తిహీనతచే కృ
శించువారిని వెంటనే ప్రపంచ సుఖము అనుభవిం
చునట్లుజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. ఈమం
దుయొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటిం
చుటకు ముద్రాను గవర్నమెంటువారు అనుమతించ
నందున ప్రకటింపబడుచు మందపుచ్చకొనువిధ
ము మండుతో పంపబడును ఉత్తరములు రహస్య
ముగా నుంచబడును.

20 మాత్రాసినారు 2-0-0 వి పి చార్జీజరు.

అర్చనాద్యై శ్రమం
38 బైరాగిమఠం వీధి, మద్రాసు.

చాకులు - తాళములు
మంగళికత్తులు
అంబికాదేవాలయ వేదములలోని మంత్రములను
వెంటనే భరణకావలసినవిగా నున్నవి.
బి. కంకటికల్లు అండ్ కో గిమిటెడ్
కల్కత్తా అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
8081
తెలుగులో అంబికా "చంద్రాక్ష" కల్కత్తా

చేంబరేనుగారి
పెయిన్ పామ్
వార సువ్వులు, నడుము
నొప్పి, కాలినగాయములు,
తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి,
నరుకులు, చెట్టులు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పక గుణమగు.
అన్ని జాగాలలో
విక్రయమునకు
33 దొరకును. (1)